

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΡΧΙΕΥΝΤΑΚΤΗΣ: ΗΛ. Π. ΒΟΥΤΣΕΡΙΔΗΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ-ΑΡΙΣΤΕΙΔΟΥ

Περίοδος Β — Έτος Δ'ον (16ον)

ΑΡΙΘ. 4 (613)

Σάββατον, 5 Ιανουαρίου 1919.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ο ΝΟΥΜΑΣ: Φιλολογική Τρομοκρατία.
ΣΙΛΛΕΡ: Σὸ Γόντι (ποίημα, μετάφρ. Μελιζέστη).
ΗΛ. Π. ΒΟΥΤΣΕΡΙΔΗΣ: Ἡ ἀνεμερτακτικὴ Ζοὴ τοῦ 1918.
Λ. ROUSSEL: Ἡ γραμματικὴ τῆς δημοτικῆς.
Μ. ΓΚΟΡΚΙ: Ἡ Πλαστικὸς Πλαμπός (Διήγημα).
ΠΙΚΡΑΓΚΛΩΣ: Ἐπιγράμματα.
Σ. ΣΤΑΜΑΤΙΟΥ: Ἐνα δημοσιον ἐγγράφον.
ΑΡ. ΚΑΡΑΒΑΣ: Ἀπὸ τὰ τραγοῦδια τῆς Καστανίης (ποίημα).
ΗΛ. DOUGLAS: Ἡ Μολλάντα τοῦ Μίσου (ποίημα, μετάφρ. Σίτσα: Καταίστασις).

Ο ΝΟΥΜΑΣ: Φαινόμενα καὶ Πράγματα.
Γ. ΚΑΜΠΥΣΗΣ: Στερογὴ ματιῶ (Διήγημα).
ΑΝΘΕΜΙΟΣ: Ἡθικὰ Παραγγέλματα.
Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ: Κριτικὸ Σημειώματα.
ΣΤ. ΔΑΜΠΕΤΗΣ: Γρα ἓνα ποίημα.
ΠΡΥΛΟΣ ΝΙΡΒΗΡΗΣ: Ἡ ἐκπαιδευτικὴ μας Ἄναγέννηση.

ΑΠΟ ΒΑΘΜΑΔΑ ΣΕ ΒΑΘΜΑΔΑ (Ἑλληνικὴ φιλολογία. Ἐνὴ φιλολογία).—Χωρὶς Γραμματόσημο.— Νέα Βιβλία.

ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

ΕΜΠΟΡΙΟΥ, ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΚΑΙ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ

Σταθεῖσα διὰ τοῦ ἀπὸ 24 Ἰουνίου 1916 Βασιλικοῦ Διατάγματος.

ΕΔΡΑ ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ

Κεφάλαιον ἐγκειρμένον Δραχ. 10,000,000

Κεφάλαιον ἐκδουέν . . . » 3,000,000

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΠΛΑΤΕΙΑ ΘΕΩΡΙΣΤΟΚΛΕΟΥΣ

Τηλεγραφικὴ διεύθυνσις «Πειραική».

Ἡ ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ, ἐνεργεῖ παντὸς εἶδους Τραπεζιτικὰς ἐργασίας.

ΑΝΑΛΑΜΒΑΝΕΙ ΤΗΝ ΕΙΣΠΡΑΞΙΝ Συναλλαγματικῶν, Γραμματίων, Φορτωτικῶν, Ναυτῶν, Ἀθατοχομεριδίων κλπ.

ΠΡΟΞΕΟΦΑΕΙ Συναλλαγματικὰς καὶ Ἐμπορικὰς γραμμάτια.

ΧΟΡΗΓΕΙ ΔΑΝΕΙΑ ἐπὶ ἐνεργῶν Ἐμπορευμάτων, καὶ Χρῆσθόγραφον

ΜΕΝΕΤΑΙ ΠΡΟΣ ΦΥΛΑΞΙΝ χρῆσθόγραφον καὶ λοιπὰς ἀξίας, ἐπίσης ἔμπορευματα εἰς τὰς ἀποθήκας τῆς

ΑΓΟΡΑΖΕΙ ΚΑΙ ΠΩΛΕΙ Συναλλάγματα ἐπὶ τοῦ ἔξωτερου, Χρυσὸν καὶ Χαρτονομ. Ἐνῶν Κρατῶν.

ΕΚΔΙΔΕΙ ΕΠΙΤΑΓΑΣ Δι' ὅλης τῆς πόλεως τῆς Νέας καὶ Παλαιᾶς Ἑλλάδος.

Πιστοποιεῖ ἐπιστολάς ἐπὶ τοῦ ἔξωτερου καὶ τοῦ ἔσωτερου.

ΕΝΕΡΓΕΙ ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ Ταχυδρομικὰ καὶ Τηλεγραφικὰ ἀπλᾶ ἢ καὶ ἐναντι φορτωτικῶν.

ΑΓΟΡΑΖΕΙ ΚΑΙ ΠΩΛΕΙ Λαχειοφόρους ὁμολογίας τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος, ἀγοράζει τοχομεριδία χρῆσθόγραφον.

ΕΚΤΕΛΕΙ ἐντολάς ἐν τῷ Χρηματιστηρίῳ ἐν Ἀθήναις ὡς καὶ ἐν τῷ ἔξωτερου.

ΜΕΝΕΤΑΙ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ Ταμειντηρίου, ὄψεως εἰς Δραχμάς, ὄψεως εἰς Συναλλάγμα ἔξωτερου ἐπὶ προθεσμίᾳ.

ΕΚΔΟΣΙΣ ΤΥΠΟΥ

ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ-ΑΡΙΣΤΕΙΔΟΥ, ΑΘΗΝΑΙ.

★ ΤΙ ΓΡΑΦΟΥΝ ΟΙ ΑΛΛΟΙ ★

ΕΥΧΕΣ ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΤΙΚΕΣ

Ο Υπουργός κ. Παπαναστασίου :

«Είχομαι τὸ 1919 νὰ ἴδῃ τὴν πραγματικὴν ἀναγνώρισιν τῆς ἀρχῆς τῶν ἐθνότητων καὶ τὴν ἐνωσίωσιν τῆς Κοινωνίας τῶν Ἑθνῶν».

Ο κ. Γρ. Ξενόπουλος :

«Αιγρότερος πολιτὴς καὶ περισσώτερος ἔργα. Νὰ γίνῃ καὶ ἡ σύμφωνος μὲ τὰ ἔθνα Κράτη, ὥστε ν' ἀπομοιωθῶν οὐκονομικῶς τὰ ἔθνα ἔργα μὲ τὰ Ἑλληνικά».

Ο κ. Δ. Π. Ταγκόπουλος :

«Είχομαι νὰ φερῶσθῃ νόμος στὴν Ἑθνοσυνέλευσιν τοῦ ὅλου οἱ Ἕλληνες ὅσοι γνωρίζουν ὅλος ἀήποτε ἀνάγκη καὶ γραφὴ νὰ παύσων τὸ ἀμύστειο τῶν γραμμάτων ἵνα ἔτσι νὰ λείψων οἱ σημαντικὲς ταυνομαχίαι καὶ γίνωνται γὰρ σ' αὐτό».
(«Ἐλεύθερον Βῆμα»).

ΛΙΑΝ ΠΡΟΣΕΧΩΣ

“ΕΝΩΣΙΣ,”

ΜΕΓΑΛΗ ΠΡΩΤΗΝ ΕΦΗΜΕΡΙΣ

Ἰδιοκτῆτης καὶ Διευθυντής

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΡΑΠΑΥΛΟΣ

Γραφεῖα καὶ Τυπογραφεῖα : Πλατεία Ὁμοιοίας

ΝΕΟΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΝΕΩΤΕΡΙΣΜΩΝ
Ι. Ν. ΜΟΥΤΣΟΠΟΥΛΟΥ & ΣΙΑΣ

Πλουσία συλλογὴ φορεμάτων.
Ἐπίδη γάμων καὶ προικῶν.

29 — Ὁδὸς Ἑρμῶς — 29.

ΝΑΥΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΜΕΤΟΧΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

ΕΔΡΑ ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΑΙ

(Προσωρινῶς ἐν τῷ Μεγάρῳ τῆς Ἐταιρείας
Θαλασσίῳ Ἐπιχειρήσεων)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΑΤΑΒΕΒΑΗΜΕΝΟΝ : ΔΡ. 10.000.000

Πρόεδρος Διοικ. Συμβουλίου : Α. ΜΙΧΑΛΟΣ
Διευθύνων Σύμβουλος : ΑΝΤ. ΠΑΛΗΟΣ
Διευθυντής : ΗΛ. ΣΚΗΝΙΤΗΣ

Ἡ ΝΑΥΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ἐνεργεῖ πάσης φύσεως ναυτιλιακὰς, τραπεζικὰς καὶ ἐμπορικὰς ἐργασίας ἤτοι :

Δάνεια ἐπὶ σκαφῶν καὶ λοιπῶν πλοίων σωμάτων, κελῶν σεις πλοίων κλπ. Ἀγορὰν καὶ πώλησιν συντοῦς ἔκδοσιν ἐπιταγῶν καὶ πιστωτικῶν ἐντολῶν ἐπὶ τῶν κυριωτέρων πόλεων τοῦ Ἑσσητηριοῦ καὶ Ἐξσητηριοῦ. Δάνεια ἐπὶ χρεωγράφων. Προεξοφλήσεις ἐμπορικῶν γραμματίων. Δάνεια ἐπὶ ἐμπορευμάτων. Δάνεια ἐπὶ ἐνεχυρογράφων Γενικῶν Ὑποθηκῶν. Προκαταβολὰς ἐπὶ φωτοτικῶν κλπ.

Ἡ ΝΑΥΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ δέχεται καταθέσεις εἰς πρώτην ζήτησιν ἐπὶ τόκῳ 3ο/ο, ὡς καὶ ἐπὶ προθεσμίᾳ ὡς ἑξῆς :

Μετὰ ἑξ μῆνας 8 1/2 ο/ο
Μετὰ ἓν ἔτος 4 ο/ο
Μετὰ δύο ἔτη 4 1/2 ο/ο

Ἐπίσης ἡ ΝΑΥΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ, ἵνα τονώσῃ τὸ πνεῦμα τῆς ἀποταμιεύσεως παρὰ τῷ ναυτικῷ κόσμῳ καὶ ἐν γένει παρὰ τοῖς ἐργάταις τῆς θαλάσσης, δέχεται καταθέσεις ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟΥ μέτροι 5.000 δρ. πληροῦνους τόκῳ 4 1/2ο/ο ἑτησίως.

ΕΝΤΟΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΙΑ

Εἰς τὴν Δ' καὶ Ε' σειρὰν ἐξεδόθησαν γραμμάτια ἀξίας

100,000 — 10,000 — 1,000

500 ΚΑΙ 100

ΔΡΑΧΜΩΝ

Πωλεῦνται εἰς ὅλας τὰς Τραπεζὰς Ἀθηνῶν, Πειραιῶς, Θεσσαλονίκης, Πατρῶν, Κερκύρας, Βόλου, Σύρου καὶ Καλαμῶν.

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β' - ΕΤΟΣ Α^{ΟΝ} (16^{ΟΝ})

Ἀθήναι, Σάββατον 5 Ἰανουαρίου 1919

ΑΡΙΘ. 4 (613)

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑ

Τὸ περασμένο καλοκαίρι τρεῖς δημοσιογράφοι ἔπαιξε νὰ μὴν ἐνθουσιαστοῦν μὲ κάποιο δράμα πατριωτικὸ καὶ βγῆκαν καὶ τὸ χεῖρισαν σὲ τρεῖς ἐφημερίδας τους. Ὁ ποιητὴς του, σὲ κάθε ἄλλο μέρος τοῦ κόσμου, ὅπου δὴποτε πολιτισμένο, ἢ δὲ θ' ἀπαντοῦσε καθόλου, ἀντὶ τὴν ἐπίκριση τοῦ ἔργου του τὴ θεωροῦσε ἀνάξια γι' ἀπάντησιν, ἢ θάβγαυε καὶ αὐτὸς σὲ μιὰ ἐφημερίδα νὰ διακρεντέψει τὸ ἔργο του καὶ ν' ἀποδείξει πῶς οἱ ἐλικριεῖς του ἔπαισαν ἔξω γιὰ τοῦτο καὶ γιὰ κείνο τὸ λόγο. Ὁ Ρομῆος ὅμως δραματογράφος δὲν εἶχε καμμιὰ ἀνάγκη νὰ πονοκεφαλιάσῃ. Ἡ ἀπάντησις εἶταν πρόχειρη καὶ ἀποστομωτική: «Αὐτοὶ ποὺ ἐπικρίνανε τὸ δράμα μου, ἔγραψε, δὲν τὸ ἐπικρίνανε γιὰτὶ δὲν τοὺς ἄρεσε, ἀλλὰ γιὰτὶ εἶναι πρῶτον ἐπίστοτοι καὶ ἐγὼ εἶμαι Βενιζελικός». Τρομοκρατία! Ποῦ νὰ τολμήσουν νὰ βγάλουν τοιμοῦδιὰ οἱ ἔρμημοι! Κ' εἶσαι ὁ ποιητὴς ταμπούρωθηκε στὸ κόμμα καὶ βγήκε τὴν ἡσυχίαν του.

Τὴν περασμένη Κυριακὴ πάλι, σὲ τὴν ἴδιαν τὴν πρῶτὴν, σὲ μέρος κεντρικώτατο, ἀπ' ἔξω ἀπὸ τὰ βιβλιοπωλεῖα Ἑστίας καὶ Βασιλείου, ἕνας κύριος σεβαστὸς στὰ χρόνια, ποὺ θέλει νὰ κάνει καὶ τὸν ποιητὴν, εἶχε βάλει τρεῖς ἀγχοφωνήρες:

— Πιάστε τον!... Πιάστε τον!... Εἶναι ἀντιβενιζελικός καὶ Μπολσεβίκος!... Πιάστε, στρατιῶτες τὸν Μπολσεβίκο!... Πιάστε τον!... Καὶ γιὰτὶ ὅλ' αὐτὰ: Γιατὶ ὁ δὴθεν ἀντιβενιζελικός καὶ Μπολσεβίκος εἶχε ὑποπέσει στὸ τρομερὸ πολιτικοπατριωτικὸ ἔγκλημα νὰ μὴν ἐνθουσιαστῆ μὲ κάποια ποιητικὴ συλλογὴ τοῦ σεβαστοῦ κυρίου καὶ νὰ γράφει μερικὰ φιλολογικὰ ἐπιγράμματα γι' αὐτήν.

Θέλετε καὶ ἄλλα; Υἰάρχουν δυστυχῶς καὶ ἄλλα. Ἐπὶ Κωνσταντινοκρατίας, ἢ γ. ὁδηγήθηκε σὲ τρεῖς φιλακὰς τοῦ Φρουραρχείου, μὲ τὰ σίδερα στὰ χέρια, ἕνας νεαρὸς ποιητὴς, ποὺ εἶταν τότε καὶ στρατιώτης, γιὰτὶ σὲ κάποια φιλικὴ καὶ φιλολογικὴ συζήτησις ἕνας ἀνθυπολόγιος τὸν κατάγγειλε σὲ μιὰ στρατιωτικὴ περίπολο πῶς βρίζει τὸ Βασιλιά, μόνο καὶ μόνο γιὰτὶ ὁ νεαρὸς ποιητὴς δὲν ἐννοοῦσε μὲ κα-

νένα λόγο νὰ παραδεχτῆ πῶς καὶ ὁ ἀνθυπολόγιος μπορεῖ νὰ γράφει στίχους τῆς προκοπῆς! Αἴγου; μῆνες ἀργότερο, στὴν ὁδὸν Σταδίου, ἄλλος ποιητὴς, λιγότερο νεαρὸς, ἐπειδὴ ἔπαιξε κάποιος δημοσιογράφος νὰ τοῦ γλεῦσῃ τὰ τραγούδια του, δὲν ἔχασε καθόλου καιρὸ ἀλλὰ τὸν παράδωσε σὲ μιὰ στρατιωτικὴ περιπόλου ποὺ περνοῦσε ἀπ' ἐκεῖ.

— Πάρτε τον μέσα, κ. ἀξιωματικέ, εἶπε στὸν περιπολάρχη, γιὰτὶ βρίζει τὸ Βασιλιά μας!...

Αὐτὰ εἶναι τὰ γεγονότα. Δὲν τὰ σχολιάζουμε. Ἄς τὰ σχολιάσει ὁ καθένας ὅπως θέλει, σύμφωνα μὲ τρεῖς ιδέες του καὶ τὸ χαραχτήρα του. Ἐμεῖς ἀπλῶς μόνο τὰ χαρακτηρίζουμε ὡς θλιβερὰ γεγονότα καὶ συμπεραίνουμε πῶς εἶναι ν' ἀτελειπίζεται κανεὶς καθολοκληρίαν ἀπὸ τὸν τόπο μὲς καὶ νὰ κλαίει τὴν κενάντι μὲς, ὅταν οἱ λόγιοι, οἱ διανοούμενοι, ποὺ σ' ὄλο τὸν πολιτισμένο κόσμον θεωροῦνται ὡς τὸ στολίδι τῆς κοινωνίας, φέρνονται ἔτσι ἄπρεπα, πρόστυχα, ταπεινά.

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΑΠΟ ΤΙΣ ΜΠΑΛΑΝΤΕΣ ΤΟΥ ΣΙΛΛΕΡ

ΤΟ ΓΑΝΤΙ

Στὸ τοίχο τῶν θεριῶν μπροστὰ
προσμένοντας νὰ δῆ τὴν πάλη
κάθεται ὁ βασιλιάς. "Ὅλ' οἱ μεγάλοι
τοῦ παλατιοῦ τὸν τριγυρίζουν
καὶ τὴν θεωρεῖ τὰ ψηλά
οἱ ὁρσίες κυρίες τὰ στολίζουν.

Στοῦ βασιλιᾶ τὴν προσοχὴ
ἀνοίγει τὸ πλατὺ κλουβὶ
καὶ ἕνα λιοντάρι βγαίνει.

Πηγαίνει
μὲ βῆμα ἀργὸ, στοχαστικὸ,
κοιτάει τριγύρω σιωπηλῶς,
πολλὴ ὥρα χασμουριέται,
τὴ χαίτη του ινάζει,
ξετολογιέται
καὶ ὕστερα καταγίς πλαγιάζει.

Ὁ βασιλιάς γνέφει ξανά
καὶ εὐτὺς μιὰν ἄλλη

ἀνοίγουν πόρτα βιασικά.
Μ' ἄγριο προβάλλει
σάλιο μιὰ τίγρη τρομερή
καί, τὸ λιοντάρι ὅπως θωρεῖ,
βρουχιέται δυνατὰ,
μιὰ βόλτα φέρνει τὴν οὐρά,
τὴ γλώσσα βγάνει
καὶ κύκλο κάνει
γύρω ἀπὸ τὸ λιοντάρι δειλιασμένη.
"Υστερα γρούζοντας πηγαίνει
καὶ δίπλα του πλαγιάζει.

Κι ὁ βασιλιάς ξανὰ προστάζει.

Γιὰ τρίτη

φορὰ τὸ σιδερένιο ἀνοίγει οπίτι
καὶ δυνὸ λέσπαρδοὶ πηδᾶνε.
Στὴν τίγρη ἀπάνω ἀπόκοιτοι χουμᾶνε,
μιὰ κείνη τοὺς γραπῶνει
καὶ τὰ φριχτὰ τῆς νύχια χῶνει
οἱς σάρκες τους. Καὶ τὸ λιοντάρι, ὄρθῳ,
ἐν' ἄγριο βγάνει βρουχητὸ
κι ὄλοι ἠουχάζουν.

Καὶ φουβιωμένες οἱ ἀποϊράκαιες γάτες
ἀπὸ τὴ δίψα τῆς σφαγῆς γιομάτες
γύρω πλαγιάζουν.

"Ἀξασν' ἀπὸ τὰ θεωρεῖα
πέφτει ἕνα γάντι ἀπὸ 'να χέρι ὠραῖο
ἀνάμεσ' ἀπὸ τὰ θεριὰ καὶ μὲ εἰρωνεῖα
σ' ἕναν ἱππότη νεό,
τὸν Ντελδριτῆ, γυρίζει ἡ Κοιγόντη.
«Κύριε ἱππότη, ἂν εἶναι τωόντι
ἡ ἀγάπη σας τόσο θερμῆ,
ὅπως τὸρκίζεστε κάθε ὥρα καὶ σιγμῆ,
δώστε μου, σὰς παρακαλῶ, τὸ γάντι αὐτῶν.

'Εκείνος μ' ἕνα κίνημα γοργό,
μὲ βῆμα σταθερό,
σὸ Τσίρκο κατεβαίνει θαρρετὰ
κι ἀνάμεσ' ἀπὸ τὰ θεριὰ
τὸ γάντι παίρνει.

Οἱ ἀρχόντισσες κ' οἱ ἱππότες οἱ ἄλλοι
κοιτᾶν μὲ τρόμο καὶ ἀπορία μεγάλη
Κι αὐτὸς, ἀτάραχος, τὸ γάντι πίσω φέρνει.

"Ὅλοι παινᾶνε τότε τὸν ἱππότη,
τὸ κάθε στόμα ζήτω τοῦ φωνάζει
καὶ μὲ ματιὰ γιομάτη τροφερδότη
κι ἀγάπη, πὸν εὐτυχία γοργῆ τοῦ τάζει,
ἡ Κοιγόντη, ἡ ἀρχοντοπούλα, τὸν κοιτάει.
Κι αὐτὸς τὸ γάντι μὲς στὰ μούτρα τῆς πετάει.
«Τὸ εὐχαριστῶ σας δὲν τὸ θέλω, δεοποσύνη».
Κι ἀμέσως τὴν ἀφήνει.

Μετάφραση ΜΕΛΙΚΕΡΤΗ.

Ἡ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΖΩΗ ΤΟΥ 1918

Τὴν πνευματικὴ ζωὴ μιᾶς χρονιάς συνηθίσαιμε
νὰ τὴν ὑπολογίζουμε καὶ νὰ τὴν κρίνουμε κυρίως
ἀπὸ τὰ βιβλία, πὸν ἐπιπλώθηκαν σὸ διάστημά τῆς.
Μὰ ὁ κανόνας αὐτὸς, πάντα φυσικὰ ἐλαττωματικὸς,
γιὰ τὴ χρονιά πὸν ἐπέρασε γίνεται ἐλαττωματικω-
τερος, ἐπειδὴ ποτὲ ἄλλοτε ἡ ζωὴ τοῦ βιβλίου δὲν
ἦταν τόσο λειψή. Οἱ λόγοι εἶνε γνωστοὶ καὶ περιττὸ
νὰ τοὺς ξαναποῦμε ἐδῶ. "Ἄν θέλουμε νάχουμε σω-
στὴ γνώμη γιὰ τὴν πνευματικὴ παραγωγή τοῦ πε-
ρασμένου χρόνου, τοῦτη πρέπει νὰ τὴ ζητήσουμε ἐκτὸς
πολὺ μέσα στὶς ἐφημερίδες καὶ στὰ λιγοστὰ περιο-
δικὰ. Στὰ ἔντυπ' αὐτὰ θὰ μπορούσαμε νὰ ἰδοῦμε πό-
σο καὶ πῶς τὸ νεοελληνικὸ πνεῦμα ἐδοῦλεψε μέσα
σ' ἕνα χρόνο, πὸν τὸ πέρασμά του ἄφινε κάθε μέρα
καὶ κάθε σιγμῆ κι' ἀπὸ μιὰ ξεχωριστὴ ἀφορμῆ γιὰ
νὰ γίνεται στοχαστικὸς πνευματικὸς ἐργάτης καὶ
ν' ἀντικρύσῃ νέες κι' ἀπειρες ἀφορμὲς διανοητικῆς
δημιουργίας.

Παίροντας παράδειγμα ἀπὸ ὅ,τι γινόνταν σ' ἄλ-
λες χώρες, θέλησαν κ' ἐδῶ μερικοὶ νὰ ἐξετάσουν
πῶς καὶ πόσο οἱ Ἕλληνες λόγοι κι' ἄλλοι ἐργάτες
τοῦ πνεύματος εἶχαν ἐμπνευστῆ ἀπὸ τὰ μεγάλα γε-
γονότα, πὸν συντάραξαν τὴν ἀνθρωπότητα, καὶ βρή-
καν, ὅτι τὸ Ἕλληνικὸ πνεῦμα εἶχε καθυστερήσει πο-
λὺ σὸ ζήτημα τοῦτο. Μολοντὶ δὲν μπορεί κανεὶς νὰ
καταδικάσῃ ἢ νὰ παραδεχτῆ τελειωτικὰ μιὰ τέτοια
γνώμη, ὅμως μπορούμε νὰ παραιτηθῶμε, διὲ τέ-
τοιον εἶδους ἀφορισμοὶ καὶ δογματισμοὶ δὲν εἶνε κα-
θόλου βάσιμοι κι' ἀληθινοί.

Ὁ ποιητῆς, ὁ πεζογράφος, ὁ ὑποῖος λογοτέχνης,
ὁ πνευματικὸς ἐργάτης γενικὰ δὲν εἶνε ὑποχρεωμέ-
νος νὰ δημιουργῆ σύμφωνα μὲ τὰ γεγονότα, πὸν ξε-
τυλίγονται γύρω του. Ἐδῶ δὲ στέκει καθόλου ἡ
θεωρία τοῦ περιβάλλοντος, ἢ τόσο ἀληθινῆ ἄλλως
τε. "Ὅπως ἡ πνευματικὴ ζωὴ τῆς ἀνθρωπότητος δὲν
μπορεῖ νὰ σιματισθῇ μιὰ σιγμῆ κι' ἄς φαρμακῆ
γύρω τῆς ὁ πόλεμος, κι' ἄς ἐρχονται τὸ ἕνα ἐπάνω
σὶ ἄλλο γεγονότα, πὸν ζητοῦνε ὅλη τὴν προσοχὴ τοῦ
ἀνθρώπου τοῦ, εἶσι κι' οἱ ἐργάτες τῆς τέτοιας
ζωῆς δὲν μποροῦν ν' ἀλλάξουν ἀμέσως τὴ φύση τους
ἢ τὰ κύρια γνωρίσματα τῆς διανοήσεως τους γιὰ τὰ
δημιουργήσουν σύμφωνα μὲ ὅ,τι γίνεται γύρω τους.
Ὁ ποιητῆς, ὁ λογοτέχνης, ὁ καλλιτέχνης γενικὰ δη-
μιουργεῖ τὸ ἔργο του, ὅπως τοῦ τὸ ἔπαγορεῖται καὶ
τὸ θέλει προτῆ ἀπ' ὅλα ἡ ἰδιοσυγκρασία του. Μπορεῖ
νὰ τοῦ μιλή βραδεία καὶ νὰ τραβᾷ δυνατὰ τὴν προ-
σαχῆ του ἢ δοκιμασία αὐτῆ, πὸν ἐγγώρισεν ἡ ἀνθρω-
πότητα μὲ τὰ τόσα ἐπιβλητικὰ καθέκαστὰ τῆς. Μὰ
ἡ δοκιμασία τοῦτη δὲν τοῦ γίνεται καθόλου καὶ πη-
γὴ δημιουργικῆς συγκίνησεως. Τὸν συγκινεῖ δημιουρ-
γικὰ π. χ. ἕνα περιοριστικὸ ἔξω ἀπὸ ὅλη τὴ συγκαι-
ρινῆ ἐνέργεια τοῦ ἀνθρώπου καὶ δὲν τὸν συγκινεῖ τὸ
ὅ,τι ξετυλίγεται γύρω του. Γιὰ τοῦτο δὲν μπορεί νὰ
τὸν κατηγορήσῃ κανεὶς, διὲ ἡ ζωὴ περνᾷ ἀδιάφορη
γι' αὐτόν. "Ἰσως μάλιστα ὁ καλλιτέχνης, πὸν δη-
μιουργεῖ μόνον ὅπως θέλει καὶ ὅπως αἰσθάνεται,
χωρὶς τὴν ἐξωτερικὴ ἐπιβολή, νὰ εἶνε ἕ ἀληθινώ-
τερος πνευματικὸς ἐργάτης. Ἀληθινώτερος ἀπὸ ὅ-

λους εκείνους, πού τὸ ἔργο τους τὸ στηρίζουν ἐπάνω στὰ συγκαιρινὰ τους περιοριστικὰ καὶ θέλουν νὰ τὸ κάνουν καθρέφτη τούτων. Τὸ ἔργο τῶν δευτέρων αὐτῶν μπορεῖ νὰ ἔχῃ ἐπικαιρότητα, μὰ σπάνια νὰ ἔχῃ ἀξίαν ἀδόλης καλλιτεχνικότητος. Ὅ,τι δὲ γεννιέται αὐθόρμητα, ἔτι δὲν εἶνε ξέσπασμα ἐσωτερικῆς ὀργῆς καὶ ἀνάγκης, δὲν μπορεῖ νὰ εἶνε, ἂν ἔχι τέλειο δημιούργημα, τοῦλάχιστο ἱκανὸ νὰ σταθῇ σὲ κάποιαν ἀκρὴ τῆς περιοχῆς τῆς τέχνης. Τὰ γεγονότα μονάχα δὲν εἶνε ἀρκετὰ νὰ γίνουν πηγὴ δημιουργίας γιὰ τὸν ἀληθινὸν τεχνίτη. Πρέπει νὰ μετασχηματισθῶν τούτα καὶ μέσα στὴ σκέψη του, νὰ γίνουν περισσότερο αἰσθητὰ κ' ἰδέα, νὰ τοῦ παρουσιαστοῦν ξελαρωσιμένα στὴν ἀξία τους. Ἄς μὴ μᾶς παρασέρη τὸ φαινόμενο, ὅτι ὅλη ἐπάνω-κάτω ἡ τοιοῦτῃ ξένη πνευματικὴ δημιουργία χρωσιάει τὴν κίρρα οὐσία τῆς σὸν πόλεμο καὶ στὰ καθέκαστά του. Νὰ ἰδοῦμε τί θὰ μεῖνῃ πραγματικὰ ἀπὸ ὅλη αὐτὴ τὴν παραγωγή κ' ἂν θὰ μπορῶν νὰ σταθῇ δίπλα στὴ μελλοῦμένη, πὸν θ' ἀρχίσῃ νὰ παρουσιάζεται, ὅταν ἡ ἐντυπωτικὴ δύναμις τῆς πολεμικῆς ἐνέργειας μετασχηματισθῇ σὲ ἰδέες. Δὲν πρέπει νὰ λησισάμε καθόλου τὸ κλασικὸ παράδειγμα, δι' ὃ Αἰσχύλος ἔγραψε τοὺς «Πέρσους» του δέκα πέντε χρόνια ὕστερ' ἀπὸ τὸ τέλος τῶν Μηδικῶν πολέμων· κ' ἀκόμη, δι' τὸ Ἑλληνικὸ πνεῦμα τῶν χρόνων ἐκείνων φανερώθηκε σ' ὅλη τὴ δημιουργικότητά του, μόνον ὅταν ὁ καιρὸς ἔδειξε τὴν καθαντὸ ἀξίαν τῆς Ἑλληνικῆς τέχνης καὶ καθώρισε σὲ ἰδέες τὶς συνέπειές της. Ἡ ἐπικαιρότητα ποτὲ δὲ στάθηκε στοιχεῖο ἀληθινῆς τέχνης.

Τὰ παραπάνω λόγια μου τὰ δικαιώνει—ὑποθέτω—ἡ πνευματικὴ ζωὴ μας στὸ 1918 καθὼς φανερώθηκε σ' ἐφημερίδες, σὲ περιοδικὰ, σὲ βιβλία, σὲ θέατρο. Ἀπὸ ὅσα ἐγράφησαν ἐξ ἀφορμῆς τοῦ πολέμου—ποιήματα, διηγήματα, ἄλλα πεζογραφήματα, λυρικά ἄθροα, ἐπιτάσεις, περιγραφές, στοχασμοί, λόγοι, ὁμιλίαι, δράματα, δι' ἡμίση ἄλλο—πόσα μποροῦμε νὰ τὰ χαρακτηρίσουμε γιὰ ἀληθινὰ ἔργα τέχνης; Κανένα σχεδόν. Μερικὰ ἀπ' αὐτὰ μπορεῖ νὰ μᾶς ἄρσεν γιὰ μιὰ στιγμή· μὰ γιὰ μιὰ στιγμή μονάχα. Ὑστερὰ τὰ λησμονήσαμε ὁλότελα. Ἀκόμη κ' ἡ πληθώρα τους εἶνε βεβαίωση, ὅτι δὲν ἀξίζαν καὶ πολὺ. Κοιτάζοντας ἀκόμη τοὺς δημιουργοὺς τῶν ἔργων τούτων, λιγοστοὺς βρισκόμε μετὰ σ' αὐτοὺς τοὺς ἀξιότιμους τοῦ λόγου τεχνίτες. Μὰ κ' ἀπὸ τοὺς δευτέρους τοίτους κανεὶς δὲ μᾶς ἔδωκε κάτι βγαλμένο ἀπὸ τὸν πόλεμο, πὸν νὰ εἶνε ἀνώτερο ἀπὸ κάθε δημιουργημὰ του ὅποιος ἄλλης ἀφορμῆς. Ποιητὲς καὶ πεζογράφοι, πὸν ἠθέλησαν νὰ γίνουν ἐρημνετὲς κάποιων ἤχων ἀπὸ τὴν τρικυμία, πὸν ἐβόγγουσε γύρω μας, δὲν τὸ καθόρθωσαν νὰ μᾶς μεταδώσουν ἀληθινὸς τοὺς ἤχους αὐτοῦ, ἐνῶ ἄλλοι, πὸν στοχαστικῶς ἴσως, στάθηκαν ὁλότελα μακριὰ ἀπὸ τὴν ἐπικίνδυνη τοῦτῃ δοκιμὴ καὶ ἔκριναν ἀρκετὸ γιὰ τὴν τέχνη τους νὰ ζητοῦν τὴν ἐμπνευσίαν σὲς συνηθισμένους τοὺς πηγῆς. Μὰ κ' αὐτοὶ δὲν παρουσίασαν τίποτε τὸ ξεχωριστό. Ἄδικα θ' ἀνασκαλεύαμε στὴ θύμησίν μας τὰ βροῦμε κάτι, πὸν νὰ μπορέσουμε νὰ τὸ τοποθετήσουμε σὲν κληρικὴ λεπτομέρεια μετὰ σὲς γενικότερες τοῦτες.

Κ' εἶσι ἔχουμε τὸ συμπέρασμα—συμπέρασμα πὸν τὸ τοῖώθουμε σὲν πραγματικὸ γεγονός—ὅτι ἡ πνευματικὴ ζωὴ μας τοῦ 1918 δὲν εἶνε ἱκανοποιητικὴ. Ἡ πληθωρικὴ πολυλογία τῆς πολεμικῆς φιλολογίας ἀπὸ τὸ ἓνα μέρος, ἡ ποιοτικὴ ἀνεπάρκεια τῶν ἔξω ἀπὸ τὴν πολεμικὴν ἐπίδραση λιγοστῶν ἔργων ἀπὸ τὸ ἄλλο. Γράφησαν βέβαια μερικὰ καλοφτιασμένα ποιήματα, μερικὰ διηγήματα, μερικὲς κριτικὲς—πὸν ἴσως μονάχ' αὐτὲς νὰ εἶνε τὸ γενναϊότερο φαινόμενον πνευματικῆς δημιουργίας, μ' ὅσο κ' ἂν ἐπέρασαν ἀπαρατήρητες ἀπὸ τοὺς πολλοὺς κ' ἐκρίθησαν ἀσημαντικὲς ἀπὸ μερικοὺς λίγους, πὸν παραποιοῦν τὴ σοφία—γράφησαν κάποια ἐξευγενισμένα πεζογραφήματα, μὰ ὅλα αὐτὰ δὲν εἶνε ἱκανὰ νὰ κάμουν ἀλοδητὴ τὴν πνευματικὴν ζωὴν τοῦ περασμένου χρόνου.

ΝΑ. Π. ΒΟΥΤΙΕΡΙΑΝΣ

ΣΗΜΕΙΩΜΑ. — Ἴσως μιὰ βιβλιογραφία, χωρὶς κενὰ, νὰ ἦταν διδακτικώτερη. Μὰ ἐπειδὴ δὲν εἶνε τέτοιος ὁ σκοπὸς μου, σημειῶν ἐδῶ τὰ ἔργα—ὅσα βγήκαν σὲ βιβλίον ἢ παίχθηκαν σὲ θέατρο—πὸν δίνουν κάποια ἰδέα τῆς φιλολογικῆς ἐργασίας στὸ 1918.

Ποίηση: Γ. Δροσίνη, Κλεισιὰ Βλέφαρα.—Ι. Πολέμη, Σπασμένα Μάρμαρα.—Μ. Μαλακῶση, Ἄσχημοί.—Σ. Ραμᾶ, Ἐκ βαθέων.—Ι. Ζερβού, Τραγούδια τοῦ Καλοῦ Καιροῦ.—Γ. Στρατήγη, Τί λέν τὰ κύματα.—Ρ. Φιλίτσα, Γυρισμοί.—Γ. Δούρα, Κ' ἐπὶ Γῆς Εἰρήνη.—Ι. Δαμβέρογ, Τραγούδια τῆς Φυλακῆς.

Πεζογραφία: Γρ. Ξερόπουλου, Τὸ Μυστικὸ τῆς Κοιτέσσας Βαλέραινας.—Κ. Φαλιτᾶις, Ὁ θάνατος τῆς Ἀδελφῆς μου.

Θέατρο: Ἀνώνυμο, Τὸ Παλιόπαιδο.—Ἀργ. Σακελλαρίου, Ὁ Παπὸς.—Ι. Πολέμη, Μιὰ νύχτα μὲ γεγάρι.—Α. Λάρμη, Τὸ Παιδί.—Ι. Παξινού, Ἀδάμ.—Π. Χόρον, ἡ Ἀνατολίτισσα.—Π. Ροδοκανάκη, Κληταιμῆστρα.—Π. Δημητρακόπουλου, Μέλισσα.—Γ. Τσοκόπουλου, Ξανθὲς-Μελαχροινές.—Δ. Κόκκινου, Χαμένη.—Αἴμ. Βεάκη, Ρηρούλα.—Θ. Συναδινού, Ἡ Κυρία Ἐφοπλιστοῦ.—Μ. Λοιδωρίκη, ἡ Κόρη τῶν Κυμάτων.

Η ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΤΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ

Σχετικὰ μὲ τὸ ζήτημα τῆς γραμματικῆς του ὁ κ. Α. Ρουσσὲλ μᾶς ἔστειλε τὸ παρακάτω γράμμα:

Ἀγαπητέ μου Νουμά,

Τί θὰ πῆ ὁ Καλομοῖρης; Νὰ πὸν μ' ἔβγαλε Πρωτομάστορα ἢ «Ἐστία»! Σ' ἓνα ἄρθρο της (ἄλλωστε γιομάτο καλὰ λόγια) γράφει πῶς, στὴ Γραμματικὴ τοῦ σύγγραφα κ' ἀκόμα νὰ βγῆ (δὲ φταίω γω, φταίει ἄλλος, καὶ τὸ φταίξιμό του μεγάλο) «ὁ σοφὸς Γάλλος ὁ Λέων Ρουσσὲλ (Λουὶ Ρουσσὲλ, παρακαλῶ) ἔχρησιμοποίησε ἀδιακρίτως (!) τὸ τυπικὸν τῆς δημοτικῆς καὶ τῆς καθαρευούσης» δηλαδὴ «ἐγράφωσε τὰ γεφύρωτα.»

Ἡ σαλάτα, καλὸ φατ. Στὴ γραμματικὴ ὅμως, δι. Σὰ δημοσιευτὴ ἡ γραμματικὴ μου, θὰ διῆς πῶς εἶναι καθάρια δημοτικὴ, καὶ δὲ μυρίζει... γεφυρίλα. Ἀπὸ τώρα πρέπει νὰ τὸ ξέρουν ὅσοι φίλοι ἔχω. Ἄλλιῶς πῶς νὰ ἔχω πρόσωπο νὰ βγῶ σὸν δρόμο;

Πρόθυμος

LOUIS ROUSSEL

Ο ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΣ ΓΛΟΜΠΟΣ

(ΔΙΗΓΗΜΑ)

[Στὸ περασμένο φύλλο τοῦ «Νουμά» εἶχαμε γραφεῖ μερικά λόγια γιὰ τὸ τελευταῖο διηγημα τοῦ Ρώσου διηγηματογράφου Μ. Γκόρκυ «Ὁ Ἡλεκτρικὸς Γλόμπος», πού δειχνεῖ πῶς ἐνοίωσαν τὴν κοινωνικὴ ἐανάσταση οἱ ἀπλοῖκοι καὶ ἀπαίδευτοι μουζικοὶ καὶ πού εὐτυχισμένη ἀντανάκλαση εἶχαν τὰ μεγάλα κοινωνικὰ γεγονότα στὰ μέρη, πού ἦταν δὲως διόλου μακριὰ ἀπὸ τὸν πολιτισμὸ καὶ τὴν πρόοδο. Σήμερ τυπώνουμε τὴ μεταφρασὴ τοῦ διηγήματος αὐτοῦ, πού οἱ Μπολσεβίκοι τῆς Ρουσίας τὸ διαδίδουν ὡς μπορούν περισσότερο καὶ τὸ χρησιμοποιοῦν γιὰ τὴν προπαγάνδα αὐτοῦ].

Κάποιον πρόσωπο, πού ἦρθε ἀπὸ τὴ Σιβηρία, μοῦ διηγήθηκε τὰ παρακάτω :

«Ἐκαθόμουν στὸ πεζοδρομὸ κάποιου σιδηροδρομικοῦ σταθμοῦ, πού βρίσκεται ἴσαμ' ἑκατὸ βέρστια μακριὰ ἀπὸ τὸ Ὀμσκ, ὅταν βλέπω νᾶρχεται κατὰ μένα ἕνας γερός μουζίκος, μὲ τὸ ταμποῦκι στὸ στόμα ἐνάθησε πολὺ κοντά μου.

— Πηγαίνετε μακριά; τὸν ἐρώτησα

Μοῦ ἀποκρίθηκε μὲ φωνὴ ἀργὴ καὶ βαριά :

— Στὸ Ὀμσκ γιὰ νὰ βρῶ λετρίκες * λάμπες. Στὸν τόπο μας, στὸ χωριὸ μας ἔβαλαν λετρίκους, ξέρετε, μὲ σύρμα.

— Ἀπὸ πότε ;

— Μὰ δὲν εἶνε πολλὸς καιρὸς.

Τὸν παρακάλεσα νὰ μοῦ διηγηθῆ πῶς ἔγινε καὶ ἐτοχάσθησαν νὰ μπάσουν στὴ χώρα τους τὴν καινούργια αὐτὴ ἐφεύρεση. Καὶ νὰ σχεδὸν μὲ τὸ νῆ καὶ μὲ τὸ σῆμα ἢ διήγησιν τοῦ μουζίκου.

«Καθὼς ξέρετε στὸ Ὀμσκ ἀπὸ τὸν περασμένον Ὀκτώβρη εἶνε καινούργια ἐξουσία, ἡ ἐξουσία τῶν σοβιέτ, ὅπως λένε, καὶ ἀφοῦ ἔφεραν τὸ «σοσιλισμό», ἐνωθήκαμε ὅλοι καὶ ἀποφασίσαμε νὰ μάθουμε γιὰ τὴ πρόκειται καὶ τί εἶνε αὐτὰ τὰ «σοβιέτ» πού δίνουν στὸ λαό. Ἐδιαλέξαμε τὸ γέρο - Λέοντα, ἕνα γέρο πονηρὸ, καὶ τοῦ εἴπαμε. Πάρε αὐτὰ τὰ τριάντα ρούβλια, τράβα στὸ Ὀμσκ, καὶ προσπάθησε νὰ μάθῃς τί εἶνε αὐτὴ ἡ νέα ἐξουσία τῶν σοβιέτ καὶ τί εἶνε αὐτοὶ οἱ μπολσεβίκοι, καθὼς τοὺς λένε, πληροφορήσου πόσοι εἶνε καὶ τί πράμα εἶνε ὁ σοσιλισμός.

Ἦστερα ἀπὸ δυὸ βδομάδες γυρίζει ὁ γέρο - Λέοντας καὶ μαζί του ἕνας στρατιώτης. Ἐμαζευτήκαμε καὶ ἀνεβάσαμε τὸ Λέοντα ἐπάνω σ' ἕνα τραπέζι : «Διηγῆσου.» Κι' ἄρχισε νὰ διηγέται : «Ἔ, λοιπὸν, νὰ, εἶπεν, ὅλα αὐτὰ εἶνε πολὺ καλά... Μὰ ὁ στρατιώτης θὰ σὰς τὰ εἶπῃ καλλίτερα ἀπὸ μένα.» Τότε ἐρωτήσαμε τὸ στρατιώτη : «Ποιὸς εἶσ' εὐ; — Ἐγὼ, εἶπε, εἰμὶ ἀκριδὸς ἕνας μπολσεβίκος, ἕνας κοινωvικὸς καὶ θὰ μείνω στὸ χωριὸ σας, ἂν μὲ διορίσετε ἐπίτροπο.» Ἀφοῦ σκεφθήκαμε καλά, τοῦ εἴπαμε : «Μεῖνε.— Σὰς εὐχαριστῶ πολὺ, εἶπε, σύντροφοι. Ἀφίστε με τώρα νὰ προσαναπολιθῶ.»

Ἦστερ' ἀπὸ μιὰ βδομάδα δογάνωσεν ἕνα σοβιέτ. Ὁ γέρο-Λέοντας ἔμαθεν ὅλα ὅσα ἔπρεπε καὶ μᾶς εἶπεν : «Ἀφοῦ τώρα μῆχηκαμ στὴν οὐσία καὶ λεγόμεσθε μπολσεβίκοι, εἴμασθε ὑποχρεωμένοι νὰ χαλάσουμε καὶ νὰ

* Ὅλες οἱ καινούργιες γιὰ τοὺς χωριάτες τῆς Σιβηρίας λέξεις, ἡλεκτρισμός, σοσιελισμός, κοινωνιστής, παραμορφώνονται στὸ στόμα τους. Στὴ μεταφρασὴ τοῦτῃ προσπαθήσαμε νὰ κρατήσουμε πᾶσιαν ἀναλογία στὴν κατανόησιν.

φτιάσουμε.» Ἀλλὰ πῶς; Δὲν εἶνε στὸ χωριὸ μας τίποτε πού νὰ τὸ χαλάσουμε. Τότε ὁ στρατιώτης μᾶς εἶπεν : «Ἄν εἴμασθε κοινωvικὸι πρέπει νὰ κατασχέσουμε. Ἔχετε ἐδῶ ἀστική τάξη;

Δὲν εἴπαμε λέξη τέτοιο πράμα δὲ βρίσκεται στὸ χωριὸ μας.

Ὁ στρατιώτης μᾶς ξαναρωτᾷ : «Ἔχετε ἀστική τάξη ;»

— Μὲ τὸ σιμπάθιο, μᾶς συγχωρεῖς, τοῦ λέμε δὲν ἔχουμε τέτοιο πράμα.

— Ἦμ' δὲν ξέρετε τὴν ἐπιτό σας θὰ σὰς τὸ βρῶ ἐγὼ. Ἀφίστε με νὰ μιλῶ στὸ λαό.

Τοῦ μᾶζεψαμε κατὰ ἐξηγησιὰ πρόσωπα ὅλοι μαζί ἔφυγαν γιὰ τὴν «ἔξοχη» - ὁ βέρστια μακριὰ ἀπ' ἐδῶ. Τὴν ἑλὴ μέρη γύρισαν καὶ ἔφεραν μαζί τους καμὶ δωδεκαριά βελόλιουτους καὶ δέκα χιλιάδες ρούβλια γιὰ νὰ τῆς ἐποχῆς τοῦ Ὀμσκ.* Ὁ στρατιώτης μᾶς λέει : «Λέτε νὰ ἀστική τάξη.» Τοὺς ρωτᾷμε «ἔχαστ' εἰσ; — Ναι, ἔχαστ' εἰσεῖς.— Μὴν ἀνησυχεῖτε. Δὲ θὰ σὰς ζητήσουμε παρὰ δέκα χιλιάδες ρούβλια ἀπὸ τὸν καθέναν. — Πόσα ; εἶπαν.» Ἀποταδηχτήκαμε λίγο γιὰ νὰ κάμουμε συμβούλιο. Ἄς τοὺς ποῦνε κτρεῖς χιλιάδες ρούβλια. Οἱ ἄσ οἱ ἔχρισαν νὰ φωνάζουν : «Ἔϊνε πολλὰ, πάρετε δύο χιλιάδες.— Πῶς ; δὲ σὰς ζητᾶνε δέκα χιλιάδες ἀπὸ τὸν καθέναν σας... λοιπὸν γιατί παζαρῶστε;» Οἱ ἄστοι ἐσυμφώνησαν καὶ εἶπαν : «Καλὰ, μὰ τὴν πίστη ; καὶ αἱ τοὶ οἱ διαβόλοι μπορούσαν νὰ μᾶς ζητήσουν δέκα χιλιάδες.»

Μᾶς ἔφισαν ἕναν ἄμμορο καὶ ἐπῆγαν νὰ βροῦνε τὰ λεφτά. Ἦστερ' ἀπὸ ἕμισι τέσσερες ὄρες ἔστειλαν μὲ συνταγματικὴ 4200 ρούβλια. Ἐῖτσι ἔμαζευσαμε τὸ ὅλο 5200.

Τότε συνεδρίασε τὸ σοβιέτ μὲ πρόεδρο τὸ Λέοντα.

«Νὰ, εἶπε, πού κατασχέσαμε. Μὰ τώρα τί θὰ κάμουμε;»

Ἦνας εἶπε : «Ἦρθετε νὰ χτίσουμε ἕνα σχολιὸ κάποιος ἄλλος εἶπε. Ν' ἀγοράσουμε ἕνα αὐτοκίνητο καὶ ν' ἀνεβαίνουμε σ' αὐτὸ καθένος μὲ τὴ σειρὰ του μὰ γιὰ νὰ τὸ χρησιμοποιήσουμε πρέπει νὰ διορθώσουμε τὸ δρόμο.» Ἀποφασίσαμε ὅλες αὐτὲς τίς προτάσεις. Τότε ὁ στρατιώτης ἦρθε σὲ βοηθειὰ μας :

«Στὴς πολιτεῖς, εἶπε, ὑπάρχει ὁ λετρίσμός καὶ χάρις σ' αὐτὸν γίνονται λιγότερες πηροκαγῆς. Ἔϊνε εἰκόλο πρᾶμα νὰ τὸν ἔχετε καὶ εἰσεῖς δάνετε μιὰ ρόδα μέσα στὸ νερὸ μὲ τρόπο πού ν' ἀρχίτῃ νὰ γυρῆ, τὴν ἐκίνετε μὲ μηχανὴ ἀνταμμο, δάνετε σ' αὐτὴν ἕνα σύρμα καὶ στὴν ἀκρὴ στὸ σύρμα κρεμάτε μιὰ μικρὴ λυχνία. Ἡ λυχνία ἀρχίζει νὰ καίη καὶ αὐτὸ εἶνε ὅλο ! Καταλαβαίνετε; — Αὐτὸ εἶνε πολὺ ἀπλό, πού ἀποκρίθηκαμε.

Ἦστελιμας τὸ στρατιώτη νὰ βοῆ τὴ μηχανὴ στὸ Ὀμσκ. Τὸν συνᾶδεν ὁ Λέοντας μὲ τὰ λεφτά. Βλέπετε, ὁ στρατιώτης, ἂν καὶ στρατιώτης, εἶνε ξένος, ἐνῶ ὁ Λέοντας εἶνε χωριανὸς μας. Ἐπεριμέναμε πολὺ καιρὸ τὸ γέμισμά τους. Ἐῖλος ἐγύρισαν φέροντας δὲν ἔξορο καὶ καλά τί μαζί τους εἶχαν ἔλθει καὶ ἄλλοι τέσσερες ξένοι. «Ἦ εἶνε οὐτὸν οἱ ἀνθρώποι; — Τεχνίτες.— Καλὰ, καλὰ πέτε τους ὅπως θέλετε, ἀρκεῖ νὰ κάνουν τὴ δουλειά.»

Ἦβαλαν τὴ μηχανὴ ἀπὸ τὴν κάσα τῆς. Ἐκοιτάξα-

* Τὰ χαρτονομίσματα τῆς Τσαρικής ἐποχῆς ἔχουν τὴν ἀξίαν. Ὅσα ἐτυπώθησαν Ἦστερ' ἀπὸ τὴν ἐπανάσταση ἐξέπασαν ὅλες διόλου.

ΕΝΑ ΔΗΜΟΣΙΟ ΕΓΓΡΑΦΟ

“Οχι πιά μόνο δημόσιο, μα και ιστορικό και τό δημοσιεύουμε, όπως μάς στάλθηκε τυπωμένο από την “Εδεσσα, όχι μόνο για νά δείξουμε πόσο προόδευσε τό γλωσσικό ζήτημα, πού πλησιάζει πιά στήν οριστική του λύση, μα και για νά χρησιμεύσει τό έγγραφο αὐτό ὡς σωτήριο; ὁδηγός σ’ ἐκείνους τοῦ δημόσιου ὑπαλλήλου, πού ἐξουλοῦθουν ἀκόμα πεισματικά νά γράφουν τὰ δημόσια ἔγγραφα σέ γλώσσα κινεζική, γιά νά μή τά νοιώθουν ὅσοι τά διαβάζουν και νά πέφτουν ἔτσι σέ χίλιες κομικές, και κάποτε και τραγικές, παρανοήσεις.

Βασιλείον τῆς Ἑλλάδος—Νομαρχία Πέλλης.

Ἐδεσσα 19 Νοεμβρίου 1918.

Ἄριθ. Πρωτ. 7869

Πρός τοὺς κ.κ. Πατέδρους

τῆς περιφέρειας Ἐδέσσης.

Κατά τὸν νόμον 1337, ὅταν πεθαίνει κανένας και δὲν ἀφίνει συγγενεῖς «μέχρι 4ου βαθμοῦ», δηλαδή, δὲν ἔχει πατέρα, μητέρα, παιδιά, ἀδελφία, κάμπιον, ἢ μάλιστα, ἔγγονα, θείους, θείας, δισεγγόνια, ἀνήψια, πρώτους ἐξαδέλφους ἢ γυναῖκα, ἢ ἔχει μὲν ἀλλὰ λείπουν στὰ ξένα ἢ εἶναι ἀγνωστοί, τότε τὴν παρουσίαν του τὴν κληρονομεῖ τό Κράτος, και τὴν διαθέτει γιά τό καλὸ τοῦ τόπου, ἢτοι νά κάμη δρόμους, γεφυρία, νά φέρη νερό, νά βοηθήη τὸν κόσμον νά καλλιέργη τὰ χωράφια των, νά ξηραίνη τὰ ἔλη γιά νά μή θερμαίνεται ὁ κόσμος και ὁ,τι ἄλλο ἔχετε ἀνάγκη.

Γιά τοῦτο ὅταν πεθαίνει κανένας και δὲν ἔχει συγγενεῖς, ὅπως γράφομεν παραπάνω, ἢ εἶναι ἀγνωστοί οὗτοι, ἀφίνει δὲ κληρονομίαν, ἀμέσως ὁ Πατέδρος τοῦ χωρίου, πρέπει νά ἔλθῃ ἐδῶ και νά εἰδοποιήσῃ τὸν κ. Οἰκονομικὸν Ἐφορον και τὸν κ. Εἰσηγοδικὸν.—Εἶναι ὑποχρεωμένος ἀπὸ τὸν Νόμον ὁ Πατέδρος νά τὸ κάμη αὐτό, διότι ἄλλως τιμωρεῖ ὁ Νόμος μὲ πεντακόσιες δραχμὲς πρόστιμον.

Μαζὶ μὲ τό ἔγγραφόν μας αὐτό σᾶς στέλνομεν και ἀρκετὰ τυπωμένα «δελτία» τὰ ὁποῖα θὰ τὰ συμπληρώνετε ἐσεῖς ἢ ὁ διδάσκαλος τοῦ χωρίου. Πίσω ἀπὸ τὰ «δελτία» αὐτὰ εἶναι αἱ ὁδηγίαι πῶς θὰ τὰ συμπληρώνετε.—Θὰ εἰδοποιήσετε μόλις λάβετε τό ἔγγραφόν μας τοῦτο τοὺς κατοίκους τοῦ χωρίου σας, ὅτι ἀπαγορεύεται νά θάψῃ κανεὶς τό νεκρόν του ἀνδρὸν δηλώσῃ στὸν πατέδρον ἢ στὸν δάσκαλον τοῦ χωρίου ὅτι ἀπέθανεν και τοῦ δώσῃ ὅλας τὰς πληροφορίας πού τοῦ ζητήσῃ.—“Ὅποιος θάψῃ νεκρόν, χωρὶς νά δηλώσῃ ἢ ὅποιος δώσῃ ψευδεῖς πληροφορίες θὰ τιμωρηθῇ αὐστηρῶς μὰ πολὺ αὐστηρῶς και σᾶς προειδοποιούμεν νά τό ξέρετε.

Εἰς τό τέλος ἐκάστου μηνός, πάντοτε δι’ ἀναφορὰς σας, θὰ μάς στέλνετε συμπληρωμένα τὰ δελτία αὐτὰ, ἔαν δὲ δὲν πέθανε κανεὶς εἰς τό χωρίον κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ μηνός, τότε εἰς τὴν ἀναφορὰν σας θὰ μάς γράψετε πῶς δὲν πέθανε κανένας.

Εἴμεθα βέβαιοι, ὅτι θὰ κάμετε τό καθήκον σας, γιὰτὶ καθὼς βλέπετε, πρόκειται γιά τὰ συμφέροντα τοῦ ἰδίου τοῦ χωρίου σας πού παραπάνω σᾶς εἶπαμε.—Και τὰ συμφέροντα αὐτὰ βλέπετε πόσο μεγάλα εἶναι. Πρόκειται γιά τὴν εὐτυχία τῶν συγχωριανῶν σας και σᾶς τῶν ἰδίων.

Ὁ Νομάρχης
ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜΑΤΙΟΥ

(Τ.Σ.)

ΑΠΟ ΤΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΗΣ „ΚΑΣΤΑΝΗΣ“

1

Λέ θὰ σὸ πῶ. Ἀλλοίμονο, ποιά λόγια θὰ βρεθῶντε
Νὰ ποῦν ὅ,τι στὰ σιγήη μου βαθεῖα γιά σὲ ἀγροικῶ ;
“Ὅσα γιά τὴν ἀγάπη μου τὰ χεῖλη μου ἀν σοῦ ποῦνε
Καὶ θὰ μένει μέσα μου γιά πάντα μουσικό.

Καὶ, πού σιόμα δὲ μπορεῖ ποτε νά τό ἱστορήσει,
Πού τό κρατεῖ στὰ δάδη της ζηλιάρικα ἢ καρδιά,
Καὶ, πού λέει σὺν ἔρχεται τό κῆμα ν’ ἀγροοθύσει,
Τοῦ φεγγαριοῦ τό ἀχνόγέλο, τοῦ ρόδου ἢ εὐωδία.

2

Γλυκεῖα νυχτιά τοῦ Μάη, δροσολουομένη,
Κι ὁ κῆπος μας γεμάτος εὐωδία.
“Ἄκουε, ψυχὴ μου, ἢ αἴρα ἢ μυρωμένη
Πῶς ψιθυρίζει μέσα στὰ κλαδιά.

Μαγεία... Μῦρα... μελωδία αἰθέρια...
Νὰ και τ’ ἀηδόνι.—Ω! τό θεῖο σκοπό.—
Κι ἀπάνω ἀπ’ ὅλα λάμπουνε τ’ ἀστέρια,
Και μ’ ἀγαπᾶς ἐὸν και ὁ ἀγαπῶ.

3

Και τί μὲ νοιάζει ὅσα ἢ μοῖρα
Κακὰ ἢ κακὰ μοῦχει γραμμένα ;
Φτάνει γλυκύτητα στὴ λύρα
Τὸ ρόδο ἀν τραγουδῶ και σένα.

Τὸ θεῖο τό ρόδο, καστανὴ μου,
Και σένα, ὦ λουλουδιῶν λουλουδι !
Τί ὕμνος περνᾷ ἢ ζωὴ μου
Μέσ’ σ’ ὄνειρο και σὸ τραγοῦδι.

ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ ΚΑΡΑΒΑΣ

ALFRED DOUGLAS

Η ΜΠΑΛΛΑΝΤΑ ΤΟΥ ΜΙΣΟΥΣ

Γληγοροθέριστη ἢ ζωὴ τ’ ἀνθρώπου πού μουσεῖ,
—ὦ, νεκροκάσσα ἄς μὴ βρεθεῖ γι’ αὐτόν κι’ οὔτε σουδάρι
Κοιτάχτε και προσμένετε ! . . . Ἡ μαύρη του ψυχὴ
θὰν τό πλερώσει τό κακό. Ταγιά θὲ νά τὴν πάρει
ὁ Σατανᾶς στὴν Κόλαση νά τὴν ἀπομαυρίσει
βόλι, μαχαίρι γιά σκοινὶ σ’ αὐτόν ἄς τὴν χαρίσει !

Οἱ δρόμοι κατασκότενοι κι’ ὀλόμανρη ἢ νυχτιά
—ὦ, νεκροκάσσα ἄς μὴ βρεθεῖ γι’ αὐτόν κι’ οὔτε σουδάρι.
Μὰ μὴ μορφὴ λευκόδορη σὺν καλοσημαδιὰ
φωτίστημεν ἀξαρνικὴ ἀπ’ τό φεγγαροδ’ ἔξάρι.
Σὺν ἕνας τυρλοπόντικας ἄς πέσει σὸ καρτέρι
Διάβολο πύρρον μὲ σκοινὶ, μὲ βόλι, μὲ μαχαίρι.

Ἄξεμολόγητος θὰ πάει κι’ οὔτε θὰ διαβαστεῖ
—ὦ, νεκροκάσσα ἄς μὴ βρεθεῖ γι’ αὐτόν κι’ οὔτε σουδάρι
και ἢ καμπάνα ἢ νεκρικὴ γιά αὐτόν δὲ θ’ ἀκουστεῖ.
Στὸν τάφο βρίζει ἀνάπαψη τ’ ἀνθρώπου τό κουφάρι
στὰ ὕψη ἀπάνω ἐκεῖ ὁ καπνός, σὸ σπῆλιο του τ’ ἀγρίμι.
Βόλι, μαχαίρι και σκοινὶ ἄς σὲ βαράει συντρίμι.

Βασὺ Σάμος.

ΣΙΤΣΑ ΚΑΡΑΪΣΚΑΚΗ

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ
ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΥΠΟ ΤΗΣ ΕΚΔΟΤΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ «ΤΥΠΟΣ»

Διευθυντής: Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

Αρχισυντάκτης: ΗΛ. ΒΟΥΓΓΙΕΡΙΑΝΗΣ

= Γραφεία, Σοφοκλέους Ἀριστείδου =

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ

Ἐσωτερικοῦ: Ἐτησίᾳ Δρ. 10. — Ἐξάμηνος Δρ. 6. —

Ἐξωτερικοῦ: Φρ. 15. — Φρ. 8. —

Ἐνιαστον φύλλον λεπτὰ 25

Ἀγγελία καὶ διαφημίσεις δραχ. 2 ὁ στίχος.

ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ ΚΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΑ

ΕΚΤΟΣ ἀπὸ τὸ ἔγγραφο τοῦ κ. Σταμιτίου, ποῦ δημοσιεύουμε σ' ἄλλη στήλῃ, λάβαμε καὶ ἄλλο ἔγγραφο τοῦ, τυπωμένο καὶ αὐτὸ, ποῦ τὸ στέλνει στοὺς «Δημάρχους καὶ παρῆδρους τῆς ἐπαρχίας Ἰδέσσης» καὶ τοὺς συσταίνει νὰ μιλῶσιν συντρομῆς γιὰ τὰ βουλγαρικὰ θύματα τῆς Ἀνατολικῆς Μακεδονίας.

«Κι ἀπ' ὅλα τὰ μέρη, γράφει, ἀπὸ τὴν Εὐρώπῃ καὶ τὴν Ἀμερική, ἐστάλησαν βοηθήματα εἰς τοὺς δυστυχημένους ἀδελφοὺς μας ἐκεῖ ἀπάνω, ποῦ γύρισαν γυμνοὶ καὶ πεινασμένοι εἰς τὰ χωριά τους, καὶ δὲν εὐρήκιν οὔτε τὸ σπῆν οὔτε τὴν περιουσίαν τους, οὔτε τὰ καλά τους καὶ κινδυνεύουν ὅλα νὰ πεθάνουν ἀπὸ τὸ κρῦο, τὴν πείναν καὶ τὴν γοήπῃ.»

Ἐμεῖς περιμένουμε πρῶτο μνηστή του τὸ Δημάρχό μας κ. Πάτση, ἀφοῦ ὁ νομάρχης μας δυστυχῶς εἶναι φανατικὸς καθαρολόγος.

ΚΑΠΟΙΟΣ ὑπερλόγιος εἶχε τὴν ἐξουπνάδα καὶ τὴν καλοσύνη νὰ χαρακτηρίσει σὲ κάποιο χρονογράφημά του τὸ «Νουμά» ὡς μπολσεβικὸ περιοδικό. Ἡ καλοσύνη του μᾶς κατασυνγίνει, μὰ δυστυχῶς βρισκόμαστε στὴν ἀνάγκη νὰ κάνουμε, μὰ γιὰ πάντα, τὴν δήλωσιν πὺς ὁ «Νουμάς» εἶναι καὶ μένει «Νουμάς», δηλ. ἓνα φύλλο φρεῖ-εὐθερο, ἀνεξάρτητο, ποῦ τὸ θαρρεῖ χρέος του καὶ βάση τῆς ἀποστολῆς του νὰ παρακολουθεῖ τὶς νέες ιδέες καὶ νὰ ὑποστηρῆει κάθε εὐγενεῖα καὶ εὐκρινῆ προσπάθειαν ποῦ γίνεται ἀπ' ὅποιοδήποτε ἄτομον καὶ ὀμάδα γιὰ τὸ ξεσκίασμα ἀπὸ τὰ προσωπικὰ κόμματα καὶ τὴν ἀνθρωπινώτερη ἐπισημάνθη ἀντιμέτωπος τῆς κοινωνίας. Αὐτὸς εἶναι ὁ «Νουμάς καὶ τέτοιος» θὰ μείνει. Ὅποιος θέλει νὰ τὸν βλέπει ὡς μπολσεβικό, δικαίωμα του. Ἐμεῖς ὁμολογοῦμε τὴν ἀδυναμία μας νὰ βάλουμε τάξιν στό μυαλό καὶ στὴ γλώσσα τοῦ

καθενός. Μπολσεβικό εἶναι καὶ μένει ὁ «Νουμάς» μόνο γιὰ μερικοὺς ὑπερλόγιους καὶ γιὰ ὄσους ἀλλάζουν τὶς ιδέες τους, ἢ πολιτικῆς ἢ κοινωνικῆς, ἀνάλογα μὲ τὰ συμφεροντάκια τους.

ΚΑΙ οἱ «Τάιμς» λοιπὸν ἀποδοκιμαζοῦν τὴν ἔκστρατείαν τῆς Οὐκρανίας, ἴσως γιὰ τὸ οἱ «Τάιμς» δὲν κάμνουν εὐρωπαϊκὴ πολιτικὴ, ἀλλὰ μονάχα Ἀγγλική. Ἐμεῖς ἐδῶ, βλέπετε, ἐφύγχε ἀπὸ τὰ στενὰ Ἑλληνικὰ ὄρια καὶ γινήκαμε κάπως κοσμολίτες. Πρόοδος κι αὐτό.

ΑΝ εἶναι ἀληθινὰ, ὅπως δὲν τὸ ἀμφιβάλλουμε, ὅσα γράφει ὁ «Βουλκ. Ταχυδρομὸς» τῆς Πέμπτης γιὰ τὸν Εἰσιγγελέην Καβάλλας, ποῦ συστηματικὰ ἀποκλιεῖ «ἀντιξίους τῆς ἐλευθερίας των» ὄσους παρουσιάζονται ἐνώπιόν του γιὰ νὰ τοῦ καταγγείλουν βουλγαρικὰ ὄργανα — ἀν εἶν' ἀληθινὰ αὐτὰ, τότε ὁ κ. Ὑπουργὸς ἔχει χρέος νὰ τὸν μεταθέσει ἀμέσως τηλεγραφικῶς στὴ... Σόφια, γιὰ νὰ μπορέσει ἐκεῖ νὰ ὑπερασπιστεῖ ἀποτελεσματικώτερα τὰ Βουλγαρικὰ δίκαια. Ρίχνουμε μιὰ ιδέα καὶ ἐλπίζουμε πὺς ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης θὰν τὴν μελετήσει σοβαρὰ.

ΣΑ νὰ μὴ μᾶς σώνανε οἱ τόσοι μνηστήρες τοῦ «Ἀριστείου» τῶν γραμμάτων καὶ τεχνῶν, ὁ κ. Καμπάνης σὲ μιὰ ἐπιφυλλίδα του βάζει φυτίλι καὶ σὲ μισὴ ἀκόμα ντουζίνα λογογράφους καὶ δημοσιογράφους πὺς ἔχουν τάχα τὰ προσόντα γιὰ τὸ περίφημον αὐτὸ Ἀριστεῖο. Ὁ κ. Καμπάνης ἀπὸ μετριοφροσύνη παραλείπει τὸν ἑαυτὸν του, ποῦ κατὰ τὴν ταπεινὴν μᾶς γνώμην ἔχει τὰ περισσύτερα καὶ δικαιότερα προσόντα γιὰ τὸ Ἀριστεῖο, ἀφοῦ κοντὰ σ' ἄλλα εἶναι καὶ ... Ἀριστος.

ΓΙΑ νὰ ἡσυχάσουν λίγο οἱ ἀνυπόμονοι πατριῶτες, μᾶς ἤρθε μιὰ σημαντικὴ εἰδησις ἀπὸ τὸ Παρίσι πὺς ἡ κατάληψη τῆς Βουλγαρικῆς καὶ Τουρκικῆς Θράκης ἐγένετο μόνο ἀπὸ Ἑλληνικὸ στρατό. Μέσα στὴν τόση ξηρασία τῶν πατριωτικῶν εἰδήσεων καλὴ εἶταν καὶ ἡ λίγη αὐτὴ εὐεργετικὴ βροχοῦλα.

ΕΝΑΣ ὑποχονδριακὸς φίλος, ποῦ ἀπὸ τίποτε δὲν εὐχαριστιέται, ἐδογματίζετο προχθὲς στὸ γραφεῖο μας πὺς σὲ μερικά βιβλία φιλολογικά, ποῦ βγήκαν στὸ ξεψύχισμα τῆς περασμένης χρονιάς, εἶναι ἀπαραίτητο νὰ κολληθεῖ στὸ ἐξώφυλλό τους ἡ τελευταία ἀπαγορευτικὴ Ἀστυνομικὴ διάταξις: «Ἀπαγορεύεται ὑπὸ τῆς Ἀστυνομίας τὸ πτύειν». Ὁ ὑποχονδριακὸς φίλος δὲ θέλησε νὰ μᾶς ἐξηγήσει καὶ τὸ γιὰ τί.

ΓΙΑΝΝΗ Α. ΚΑΜΠΥΣΗ

ΣΤΕΡΝΗ ΜΑΤΙΑ

(ΑΝΕΚΔΟΤΟ ΔΙΗΓΗΜΑ)

(Η αρχή του στο περιλαμένο και τέλος)

"Ω! Πιπή μου. Πιπή μου. Σὺ μὲ εἶσαι τὸ παντοτεινό μου ἀστέρι καὶ σ' ἀφτόν τὸν κόσμο καὶ στοὺς ἄλλους. "Όσα κι' ἂν μᾶς χωρίζουν... ἡ ψυχὴ μου καὶ τὸ πνεῦμα μου ποῦ τὰ κυρίεργες δὲ θὰ σὰφίνουν καθόλου καὶ θὰ σὲ παρακολουθοῦν ὅπου κι' ἂν θροίσκοσαι, μ' ἔποιον κι' ἂν εἶσαι. Βλέπω ψηλά στὸν οὐρανὸ πῶς κάποιι στιγμή θὰ σὲ πλῆροίσω!..

Τί καλὰ νᾶσαι πνευματιότης, Γιάννη. "Όλα τὰ βλέπεις βολικά. Σοῦ μειδιᾶν τόσῳτιρα κι' οἱ σκιές. Βλέπεις ἀφίνοντιας τὸ πνεῦμα σου καὶ πεθαμένους ἀκόμο. Ἐρὼ ἴσως νὰ μὴν ἄντεχα ἂν δὲν ἤμουν πνευματιότης.

—Πῆς καλλιτερο, τὸνὲ διάκορα, πῶς δὲ θᾶγα-φοῦδες μὲ τίποτι δύνωτι, καὶ δὲ θὰ βροισκόσουν στήν ἀνάγκη νὰ μὴ ἀνθέξῃς.

—Καλὰ, καλὰ. "Ας εἶσαι θετικὸς εὐί... ἄς εἶσαι ὅ,τι θέλεις... ἔγω μόνη μου παρηγοριά ἔχοι τὸν πνευματικὸ τὸν κόσμο. Ἀφτό νᾶναι ἡ μόνη μας διαφορά. Πῶσες μέρες διάρκοσε τὸ ταξίδι μου; ὦ, πολὺ λίγες... Εἶδα ὅμως καλὰ πῶς ἦταν πιὰ ἀορά. Τὴν ἀγαποῦσα πνευματικά. Μὰ ἦταν ἡ γυναίκα ποῦ θᾶνοιγε τὸ νέο κόσμο τὸ λαμπρὸ σὺ πνεῦμα μου. Μὲ γίνωκε ἡ εὐπνευη καὶ θὰ σὲ δείξω ἄλλοτε τί κατὸδοσαι ἀπ' αὐτά.

Ἐπῆρα τὴν ἀπόφαση... Ὅθ τὴν ἀγαπῶ ὅπως μοροῦσα νᾶγαπῶσι τὸ Θεὸ μου. Μὰ εἶνε ἀδιάφορο ἂν μᾶραπῆσει. "Ας πῶ πῶς δὲν εἶνε κείνη ποῦναι. Καί, γιὰ νὰ εἶναι ἀληθινός... ὕστερα, σὴν μὲροζοτιαν καὶ κατόσες ὀλιστικώτερες σκέψες ἔλεγα.

—Καὶ σὺ τέλος, ποῦ ξέρεεις ἡ ἐπιμονὴ μου; "Όλα γίνονται σ' ἀφτόν τὸν κόσμο. "Όσο κι' ἂν καταδαμάξει ἡ βία, νιζιέτινι κι' ἀφτή ἀπὸ τὸ πνεῦμα καὶ ἀπὸ τὴ θέληση... ἴσως προορῶσιτιγε γιὰ μέγα ἀπὸ τὴν ἀγρωσση μοῖρα...

Κι' ἡ ἀγάπη μου δυνάμοσε. Ἐπῆραν οἱ ὀλιπίδες μου κατηήρορο καὶ ἤσαν σιγιμές ποῦ τὴ θροῦσα πιὰ δική μου.

Τὸ κορῶτι μὲ σινηήθισε ἴσως. Μοῦ ὀιχνε ποῦ καὶ ποῦ σιπιές ὄχι πιὰ ἀδιάφορες. Τί ξέρεεις τί νὰ φανταζοτιαν καὶ γιὰ μέγα... Ποιὸς εἶμαι δὲν ἤξερε. Μὲ βλεπε πάντα καὶ σινημένο, καὶ τὴν παρακολουθοῦσα σχεδὸν δὲσῶθε. Κι' ἡ μοναξιά μου ἀκόμα κι' ἀφτή τὴ σινηήθισε ἴσως ποῦν διακροτινι στή φυσιογγωμῶτι της ἀμέσως ἀπορία ἂν μὲ βλεπε μὲ παρέα. Καὶ τί τὴν ἤθεια τὴ σινηρογῶ ἀφτιές τῖς ὄρες. Μὲ φανῶτιαν δεσῶ καὶ τὰ ἀπόρθεβγα...

"Αρχισα νὰ παῖζω μὲ τὴ φυσιογγωμῶτι τότες γιὰ νὰ διῶ τί τῖς ἔμουν. Μιὰ βραδειά θέλησα νᾶν τῖς προκαλέσω τὴ Ζούλια... Τὴν εἶδα ζωνγραφισμένη σὺ πρόσωπὸ της. Στὸν οὐρανὸ ἐπέταξα ἀπὸ τὴ χαρά μου. "Αλλοιτες πᾶλε θέλησα νὰ διῶ ταραχὴ ψυχική, παθιασμένης ἀγάπης... ἡ ἀντανάκλαση μου μεταδόθηκε σ' ἀφτήν καὶ τὴν εἶδα σὺ πρόσωπὸ της. Κι' εἶπα.

—Δὲ μάγαπᾶ ἀκόμα... Μὰ εἶμαι ἐκεῖνος ποῦ τὴν ἐπιδράζει. Ἀρχίζει μαζί μας ἡ πνευματικὴ σινηκοινοῶτι

καὶ μοναχὰ αἰγ νήδιο ἐμπόδιο μοροῖ νᾶν τὴ χαλάσει... Ἡ κόρη ἀφτή μᾶρήκει τοιυλάχιστο στὸν κόσμο τῶν ἀστεριῶν!...

"Εἶσι περοῦσε ὁ καιρός... Ἀπὸ μῆρες πέρασαν... Γλυκοὶ γιὰ μέγα ἂν ὄχι ἐγ τοχισμένοι. Καὶ μὲ γάνηκαν ὀνὲ ὄρες. Τροῖς μῆρες πέρασαν ἀπὸ τότες... καὶ τρεῖς μέρες... Ἰηλαδὴ τρεῖς σιγιμές καὶ τρεῖς αἰῶνες!...

Τέλος μιὰ μέρα δὲν τὴν εἶδα νὰ βγῆ στὸν περιλαπο. Κι' ἤμουν ἐκεῖνη τὴ μέρα σὲ κακὸ γάτι. Τὸ κεγάλι μου βαροῖθ. Βαροῖθιτᾶ καὶ καροσῶτινι μὲ δερο. Ἐλεγα πῶς κατὶ κακὸ μοῦ ἐτοιμάζεται καὶ ποῦ μοῦ τὸ προλέει ἡ κατῶσισῶτι μου ἡ πνευματικὴ.

Τὴ νύχτι γέρισα ἀλαγισμένος κάτον ἀφ' τὰ πορῶθροῦ της. Ποῦ καὶ ποῦ ἀκομῶτι πιᾶνο. Τὸ σινηθῶμένο της τραγοῦδι... Ἦταν ἐκεῖνη... Τὸ αλοτᾶνθῶκα... Μὰ τὸ παῖξιμό της δὲν ἦταν ἴδιο. Οἱ ἴχοι κι' ἀρωσῶτι κατῶθετιαν σᾶφῶτι μου μὲ ἔκω ρωσῶ ἀλλοῶτινι. Ἡ μοναξὴ μὲ μῶσῶσε πῶς ἡ Πιπὴ ἔπαιξε μὲ καρδιὰ πλῆροισμένη ἀπὸ ἀνακατωμένα αλοτῶματα: λέπη... χαρά... ἀγάπη γινομένη, ἀγάπη ποῦ πέθανε... ἀγάπη ποῦ ξαναγίνοτιαν... Ναι, σινηαῖσιγῶματα... Ἐπαιξε ἡ μοναξὴ... ὁ κόσμο κοιμοῦτιαν. Τᾶσῶτιρα ἔλαμπαν γῶσινᾶ... ἡ νύχτι τοῦ Γιοῦλι ἔκωιγε σὴν καμῶτι ποῦ γὸ τῶδῶθε πιὰ νὰ πιαρῶσι. Γιατὶ νὲ ξυνηῶσι; καὶ γιατὶ νὰ λέγω νὰ διαδᾶζω τὸ "Ἄσιπ"; "Ω, ἦταν μὲ γῶσιμῶτι γῶσιμῶτι ἐκεῖνη τὴ μέρα.

Ἐπῆρα ἀορά καὶ ξοπλομένοσ σὺ κροσῶτι μου τὸ πῆρα νᾶν τὸ διαδᾶσο ὅπως πάντα... Ἄλλοῶτινι δῶναμῶ μῶκαμῶ, ἀφῶ κῶτιταξα λίγο τῖς κῶσινῶς ἐντυπῶσῶς τοῦ Πάβλο Νιροῦτιαν καὶ διᾶθεσε τὸ ρᾶτι μου ἀθῶ μοναχὰ περοῦθ ἐνῶς τῶν μῶιγῶσιμῶτων ἐκεῖνον τοῖγων ζῶμῶ ἀγ τοροῦμένην εἰς τὴν προσευχὴ καὶ τὴ νῶσιεῶτι. Καὶ μὲ τοὺς τελεντιᾶσιος ἐκπῶσιος τῶρους τῖς πῶσιμῶσιος ἐξέκορῶτι ἀπὸ τῖς θῶρες τῖς ἀριδοῦτες νᾶρογῶσι, μὲ τὴν μᾶσῶν καὶκῶτιαν κατῶσιμῶτι μῶχοι τοῦ προσῶσιπο, μὲ τοὺς ὀρῶσιμῶσιος σῶσιμῶσιος κατὰ γῶς, μ' ἔνα δῶμα μοῦσιποσι, δροῦθ, σῶσιμῶσιος καὶ σῶσιμῶσιος εἰς τὴν σῶτι ἀγῶσιος— τῶσῶς γῶσιμῶσιος Θεὸ μου, χορῶς γῶσιμῶσιος!—καὶ ἔπειτα μιᾶ-μιᾶ γᾶσιποτι εἰς τὰ κελλῶτι τῶν. Νὰ σινηῶσι τὸ κατῶσιπο καὶ νὰ ὀξῶσι τὸ μάτι μου στὴ γῶσιμῶσιος μῶσιμῶσιος εἰδοροῦσι... Ἐκεῖνη χῶσι τὸ βοῶσι ἀρωσινῶσισῶσι... Ἄν εἶμαι ξῶσιμῶσιος... Κοιμοῦμαι ἀκόμα... ἀλλ' ὄχι... Ὁ ἔλιος γῶσιμῶσιος ὄξῶ... Νὰ τὸ κροσῶτι μου... Νὰ τὸ τῶσιμῶσιος μὲ τὸ γᾶλα μου ἄσιποσι ἀκόμα... νὰ... τὸ "Ἄσιπ" σὶα χῶσιμῶσιος μου.

Τότες δὲ θὰ διᾶθεσι καλὰ... Ἐναδιᾶδῶσι... Ἐῶσιπο τὸ βλέπω. Ἐκεῖνη ἀρωσινῶσισῶσι... . . .

Πᾶσι νῶσι ἡ ὀλιπίδα καὶ τὰ ὀνῶσιπο... Χαῖσιποσι σινηραμῶσι καὶ πόθοι. Μοναξῶσι ἔλα πᾶλε σῶσιμῶσιπο μου, καὶ σὲ κοῖσιπο σῶσιμῶσι ἀδῶσιος μῶσα μου πᾶλε...

Μὰ ὄχι. Ἄν ἀδῶσι... Τὴ βλέπω μᾶσιπο νὰ γῶσιμῶσι μὲ νῶ γῶσιμῶσιπο. Κακὸ, μοχτερά... Ἄφῶ δὲν τὰ θέλω. Ζοῦσιπο ξεχορῶσι... καὶ πῶσι ἀφ' τὴ Ζούλια... Τῶσιμῶσι, πῶσιμῶσι μῶσιμῶσιπο... Ἐλα ἀφῶ μου ψυχή καὶ σὺ ἀδιάφορο πνεῦμα σῶσιπο με ἀφτή τὴν τῶσιμῶσι σῶσιμῶσι... ἀφτιές τῖς τῶσιμῶσι περοῦσιος...

Ἐχῶσα λίγο... Σηκῶσιμῶσι, νῶσιμῶσι καὶ τῶσι

Ξα στην Κηφισιά. Ἀλαφιασμένος γυρίζω... τρελλός... ἐκεῖ. Ἀποασίζοντας τότες τὸ ἓνα καὶ πότες τὸ ἄλλο. Κνηροχοῦσε σὸ μναλό μου πότε ἢ ψυχὴ καὶ πότε ὁ κόσμος. Πότε τὸ μεθύσι καὶ πότε ἡ ἡσυχία... Τρεῖς μέρες ποῦ κἀθισα, δὲν ἤμουν ἐγώ. Ἔνα κουγάρι γύριζε δὴ καὶ κεῖ ζητώντας τὴν ψυχὴν του καὶ παραδέοντάς τις τρικυμίες χωρὶς μπούσουλα. Δὲν εἶχα καὶ σένα γὰρ μὲ βασιῆς. Δὲν εἶχα ξεθυμάνει σὲ κανένα καὶ κανεὶς δὲν ἤξερε τὸ μυστικὸν μου καὶ τὸν πόνο μου. Νιτρεῖόνουν γὰρ τὸ πῶ. Τὸ χαρτὶ μόνον τὸν ἔξερε καὶ θὰ σὸ δώσει γὰρ τὸ διαβάσῃς. Τέλος ποῦ πῆγε μὴ ματῖ γὰρ δὶσὶ τὸν ἀραβωνιαστικὸν της. Πῶς ἦταν... Τί λογῆς... Ἄν τῆς ἀξίξει... Καὶ κατέβηκα σήμερον εἰς τὴν Ἀθήνα καὶ πῆγα, σὰν ἀπὸ ἔμπνευσι, εἰς τὴν δευτεροστοιχίαν καὶ καρτέρα.

Σὲ λίγο γὰρ. Σὲνα ἀμάξι ποῦ φανερώθηκε ἀπὸ μακρῶν, ἢ καρδιά μου ἀρχισε γὰρ πεῖ... Ὅσο πλησίαζε... καὶ καταλάβαινα... Ἦταν ἐκεῖνη μέσα μὲ τὴν ματιὰ της καὶ μὲ κείνο... Δὲν τὴν εἶδα καθόλου... Μὲ πῆρε ἐκεῖνη δὴ μου τὴν προσοχή... καὶ τὴν ἔβλεπα μὲ τὴν χαρὰ—ἀλλοιότητι χαρὰ μέσα τρυπωμένη, καρποῖτιν χαρὰ—γὰρ φάχνει μὲ τὸ ματῖ της σὸν κόσμον γὰρ διῆ κάποιον.

Μ' ἀντίκρουσε τέλος... Μὲ ρίξε μὴ ματῖ κ' ἓνα χαμόγελο. Τὴν στερῆν ματιὰ ποῦ μ' ἔριξε.

Παίδωσα... ἀγοίερα... μούγκρισα κ' ἔτρεξα σὰν τρελλός κ' ἔφηνε κ' ἤρθα καὶ σὲ θοῆκα κ' ἔπεσα εἰς τὴν ἀγκαλιὰ σου κ' ἔκλαμα κ' ἔκλαμα.

Ὡ, ἢ στερῆν ματιὰ... καὶ τὸ χαμόγελο... τί μὲ εἶπαν ποῦ γίνηκα ὄξω φρενῶν; Καὶ τί δὲ μὲ εἶπαν; Τρεῖς μέρες μὲ ψαχνε γὰρ μὲ τὴν ρίξῃ... Τρεῖς μέρες τὴν προσχεδίασε καὶ τὴν εἶχε μᾶθει τόσο καλά. Μ' ἐρίκειε κεῖ ποῦ πρᾶπε... Καταλαβαίνεις τί μὲ εἶπε ἐκεῖνη ἢ ματιὰ... Ἡ στερῆν της ματιὰ...

Καὶ ἐανάπεσε πάλε εἰς τὴν ἀγκαλιὰ μου καὶ ἀλαφρομένος τόρα ἀπὸ τὸ βάρος τῶν μυστικῶν του ἐχύθηκε σὲ νεβρικά κλάματα φωνάζοντας :

—Πατῆ μου, Πατῆ μου, Πατῆ μου...

Κεῖνη τὴν ὄρα δὲν μπόρεσα κ' ἐγὼ γὰρ τὸν παρηγορήσω. Ἐβλεπα πῶς μ' εἶχε δώσει τόση συγκίνηση, ποῦ κ' ἐγὼ εἶχα ἀνάγκη ἀπὸ παρηγοριά.

Καταλαβαίνετε ὅμως πῶς συνῆθα γλήγορον καὶ πῶς ἔκανα ὅτι ἔτρεπε γὰρ τὸ φίλον μου, γὰρ τὸν ἀδεορό μου...

ἮΘΙΚΑ ΠΑΡΑΓΓΕΛΜΑΤΑ

16

Σὲ πλούσιον, ποῦ εἶνε κοπιός, τὸν ἔξυπνον ἢ κἀνης, γὰρ γὰρ μισοῖς τὸ χέρι σου εἰς τὴν τσέπην του γὰρ βάνης.

17

Θέλεις μεγάλον ἄνθρωπον γὰρ σὲ παροῦν οἱ ἄλλοι; γὰρ ὀρκίζεσαι, πῶς ἀπὸ σὲ αὐτοὶ εἶναι πῶς μεγάλοι.

18

Ἄνθρωπον ἂν δῆς, ποῦ ἐσκόνταψε, ποτὲ τὴν κουταμάρα μὴ κἀνης γὰρ τὸν λυπηθῆς, μὰ πὲς του : κουταμάρα !

ΚΡΙΤΙΚΑ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

«ΣΚΙΤΣΑ»

Τὰ «Σκίτσα» τοῦ Χρ. Ἐσπέρα, ἓνα βιβλιαράκι μὲ 24 ὀκτάστιχα, βγήκαν στὰ 1917, δὲν ἔγινε ὁμῶς καμμιά κουβέντα γι' αὐτὰ — ἐγὼ τουλάχιστον δὲ θυμᾶμαι γὰρ διάβασα ἢ νάκουσα πούθενά τιποτα σχετικὰ — κ' ἔτσι μποροῦν ἀξιόλογα τὰ «Σκίτσα» γὰρ περάσουν σήμερον γὰρ καινούριον βιβλίον. Κ' εἶναι ἀληθινὰ καινούριον βιβλίον, ἀφοῦ κἀτι καινούριον βρίσκουμε μέσα σ' αὐτό: Βρίσκουμε δηλ. ἓναν ἀληθινὸν ποιητὴν, ποῦ ἔρχεται γὰρ μᾶς ἀνακουφίσει ἀπὸ τὴν στιχογραφικὴν ἀσέλγεια, ποῦ σὰ βραχνᾶς μᾶς ἐπίεσε τὴν ψυχὴν, τοὺς τελευταίους ἰδίως μῆνες τῆς περασμένης χρονιάς.

Ὅταν ἔφτασε τὸ περιφρονημένον βιβλιαράκι σὸ γραφεῖο μου κ' ὅταν ἐδιάβασα τὸ πρῶτον πρῶτον ὀκτάστιχον, ἓνα ξαλάφρωμα ἀληθινὸν ἔνωσα. Μπροστά μου παρουσιάστηκε ἓνας φρυσιολάτρης ποιητῆς καὶ μοῦ τραγούδησε μὲ τὴν ἀπέριττη λύρα του γλυκὰ τραγούδια. Ἀκόμα μοῦ παρουσιάστηκε μπροστά μου ἓνας τίμιος ποιητῆς, ποῦ δὲν ἤρθε γὰρ μὲ ξεγέλασει μὲ ξεζητημένους μεγαλορημοσύνους καὶ μὲ εἰκόνας ἐξωφρενικὰς καὶ μὲ ἄλλα τέτοια, συνηθισμένα δὴ, στιχογραφικὰ τερτίπια, καὶ γὰρ μὲ πείσει ἔτσι πῶς εἶναι ποιητῆς ἀξίος προσοχῆς, μὰ ἤρθε μὲ τὰ τραγούδια του γὰρ μοῦ δώσει τὴν ἀνόθευτη ποιητικὴν συγκίνηση ποῦ μάταια τὴν ζητᾶει κανεὶς, χωρὶς καὶ γὰρ τὴν βρίσκει, σὲ διάφορα στιχογραφικὰ ταμπουρλίσματα καὶ σὲ χυλιορεκλαμαρισμένα πολυσέλιδα βιβλία.

Μοῦ εἶπαν πῶς ὁ Χρ. Ἐσπέρας εἶναι γεωπόνος, κ' ἔτσι δικαιολογείται κ' ἡ ἀγάπη του σὸν ὑπαίθρο, σὸν ἀνοιχτὸν ἀέρα. Τὴν ἔμπνευσή του δὲν τοῦ τὴν δίνουν τὰ βιβλία, τοῦ τὴν δίνει ἢ φύση — ἢ ἴδια ποῦ τοῦ δίνει τὶς ἀπαλόγραμμας εἰκόνας καὶ τὰ εὐγενικὰ συναίσθηματα. Ἀπὸ τὸ τρίτον ὀκτάστιχον μᾶς ἐρομολογείται πῶς ἐκεῖ ποῦ εἶναι ξαλαωμένος εἰς τὴν σιωπὴν τοῦ κάμπου καὶ, βουτηγμένος εἰς σοφῆς ἰδέας τοῦ βιβλίου, μελετᾶει τοὺς νόμους ποῦ κυβερνοῦν τὸν κόσμον

...ἔρχεται ἢ Φύση σιγαλὰ καὶ τὸ βιβλίον του κλείνει.

Δὲ διαλέγω. Παίρνω μερικὰ ἀπὸ τὰ ὀκτάστιχά του καὶ σὰς ἀφίνω γὰρ συμπληρώσετε μοναχοὶ σας, σύμφωνα μὲ τὴν ἐντύπωσιν ποῦ θὰ σὰς κάνουν, τὸ πρόχειρον τοῦτο σημεῖόν μου.

5

Ὅργιάζει γύρω ἢ Ἄνοιξη εἰς τὴν ἀγκαλιὰν τοῦ Μᾶη, τ' ἀη' ὄνια γλυκοψάλλουσι τὰ νυφικὰ τραγούδια, στεφάνια πλέκουν οἱ μυρτιῆς κ' ὁ ἥλιος τὸ φῶς κερνάει, καὶ κἀθε λάκκον σκέπασαν χορτάρια καὶ λουλούδια. — Γιατί ν' ἀνθίζουσι τὰ κ' αὐτὰ; Σὲ λίγο θ' ἀλιμμένα... Καὶ μὴ σταγόναν ὡς τοῦ ματιοῦ μου κύλησε τὴν ἀκρὴν τὸ εἶδε ἢ τρελλὴν τριανταφυλλιά κ' ἔσκυψε πρὸς ἐμένα κ' ἓνα χλωμὸν τριαντάφυλλον μοῦ σφόνγιξε τὸ δάκρυ.

11

Τοῦ ἀγέρα σήμερον ὁ σκοπὸς κοπαδιαστὰ μαζεύει τὰ σύννεφα σὸν σκοτεινὸν οὐρανόν, καὶ μὲς εἰς τὴν σκόνην τοῦ καιροῦ φύλλα ξερὰ ἀναδύει εὲ νεκρικὸν κ' ἀτέλειστο χορδόν. Καί, λιτανεῖα ζωγραφικῶν, γοργοκυλοῦν εἰς τὴν δύσην τὰ σύννεφα, κ' ἓνα δὲ σταματᾷ μὲ τ' ἀσημένιον δάκρυ του λίγη δροσιά γὰρ χύσει σὸν χῶμα ποῦ γὰρ κλάματα διψᾷ.

13

Νύχτα. Ἡ σελήνη θέρισε τῶν ἀστεριῶν τὰ κρίνα σὰν ἀτσαλίνον ἔρπικον σ' ἄλωνα τ' οὐρανόν.

Μακριά τὸ σπίτι τοῦ χάριου, μαύρα, καλὰ κ' ἐκεῖνα,
πλημμυρισμένα ἀπὸ τὴ σκιά τοῦ δλόγυμνου βουνοῦ
"Ὅλα κοιμούνται· βάσταξε ὁ ἀγέρας τὴν κνοή του,
ἕνα ρολόγι ξάγρυπνο μεσάνυχτα χτυπᾷ

κ' ἡ μακρινὴ φωνή του
ἀντικλεῖ σὰ σήμαντρο στὴν ἀδε α μου καρδ ἄ.

19

Τὸ τζάμι δροσοχάιδευσ τ' ἀχνὸ τὸ μέτωπό μου,
ποῦ κάποια γέ·ια ἀνάγγιχτα πυράσι σὰ φωτιά,
καὶ μοῦδειχνε τὴν ἀψηλὴ δεντροσειρὰ τοῦ δρόμου
ποῦ λύγιζε τὴν κεφαλὴ ἐτὸ διάβα τοῦ βοριά.
Σὰ Μοῖρα αὐτοκρατορῆσ γοργυπεροῦσε ἡ Μπόρα,
ζωὴ καὶ θάνατο μαζί σκορπώντας στὰ κλαδιὰ,
καὶ κάποιο πνέο προσφερνε κλαδιὰ λαμπαδοφόρα
στον κερανό ποῦ ἐφώτισε τὴ σάπια του καρδιά

21

Στὸν κάμπο τὸ μερὸ χρωμο κι ἀέραντο ἀνθώνα,
τοῦ βάλτου τώρα ἀχνίζου·ν ἄ νερά
σάπια, θολὰ, μονότονα καὶ ποῦ ταράζουν μόνα
καμμιὰς βαρεῖας ἀγριόπασις τὰ μολυβιά φτερά
Μὰ κάπου κάπου οἱ καλομιές τρανταξοῦν πέρα ὡς πέρα
κ' ἐκεῖ ποῦ οἱ εἴδες τους βουτοῦν σὴ λίσση τὴ βαθειά,
σηκώνονται περιήφανα, στὸν οὐρανο ροβέρα,
σὰ σκυριασμένα ἵπποτικά σπαδιά.

24

"Ἐξὸ τὸ χιόνι νε ρολοῦλοῦδα τὴ φύση ραίνει,
μὲ λαμπαδένια κρούσταλλα στολίζει τὰ κλαδιὰ.
Στὸ παραθύρι, ποῦ κεντοῦν νιφάδες, παγωμένη
τὰ τῆς ἀνοίξω μου γυτσίει γυμνὴ ἡ κληματιριά.
Μὰ ἐγώ, οὔτε τὴν κρεπένια σκιά ποῦ ἡ νύχτα μὲ τυλίξει,
οὔτε τὰ ξύλα σὴ φοιτιά ποῦ σβύρουνε θωρῶ,
κ' ἐνὸ τριγύρω μου ὁ βορ ἄς τρομαχτικά σφυρίζει,
μιάς περασμένης ἀνοιξῆς τὰ ρέδα ἀνιστορῶ.

Τέτοια εἶναι ὅλα, καὶ τὰ εἰκοσιτέσσερα, ὀχτάστιχα
τοῦ Ἑσπέρα. Ἀπλά, ἀνεπιτήδευτα, μὲ ψυχῆ. Τὸ-
θεώρησα χρέος μου, ἀφοῦ παρακολουθῶ ἀποσδήποτε
τὰ νεοελληνικὰ γράμματα, νὰ γράψω δυὸ λόγια γι'
αὐτὰ καὶ νὰ πῶ ἀπόμα πὸς διαβάζοντάς τα μοῦ γεν-
νήθηκε ἡ πεποιθήση πὸς μὲ τὸν καιρὸ καὶ μὲ κάποιο
προσεχτικώτερο δούλεμα τοῦ στίχου, τὰ σλίτσα σίγου-
ρὰ γίνου·ν ἀκριβὲς ζοιγραφιές.

Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

κ. Ἀν·τ·ρ "Ἡ διαμαρτυρία σου γιὰ τὴν τάχα «Ἐπισκόπησ
τῆς πνευματικῆς κινήσεως κατὰ τὸ 1918» ποῦ δημοσιεύτηκε
στὸν πρωτοχρονιάτικο «Ριζοσπάστη», δὲν ἔχει κανένα λόγο. Σὲ
ἀνθροπο ποῦ θέλει ν' ἀρνοεῖ τίς κοινιές τοῦ Ρήγα Γλόρηφ
ποῦ δημοσιεύτηκε στὸ «Νουμᾶ» καὶ στὸν «Πυρσό», καθὼς
καὶ τόσα ἄλλα πράγματα, δὲ χρειάζεται καμμιὰ ἀπάντησ. Ἀη-
μοσιογραφισμοί, φήμη, καὶ τίποτε παραπάνω.—κ. Γ. "Ἀν δὲ
δημοσιεύουμε αὐτὰ ποῦ μᾶς ἔστειλες, μὴ ἀπογοιτεύεσαι. Σακο-
λοῦθῃσε. Θὰ γράφεις κατὰ πράγματι μιά μέρα. Μᾶς ἔπεσε πρ-
οσσότερο ἡ «Θλιβερὴ φωνή» ποῦ ἀρχινάει ἔτσι:

Φωνὴ γίνκειά κ' ἐρωτικὴ
σὰν ἀσμα τῆς τραγῳδίας
κρυμμένη μέσα σὲ πικρὸ
κι ἀνδοσπαρμένο δετρου
φύλλωμα...

κ. Κ. Στ. Σ εἰχαριστοῦμε γιὰ τὸ γράμμα σου. Στείλε μας
καὶ τ' ἄλλα τραγοῦδια καὶ θὰ διηλεξοῦμε.—κ. Στ. Ἀγκ.
Καλὰ γραμμένο, μὰ μὲ ἐπιθεσὴ κοινὴ, χωρὶς ἐνδιαφέρον. Δο-
κίμασε καὶ σ' ἄλλα θέματα.—κ. Ἀθαν. Παπαχ. Θὰ δημο-
σιενετῆ ἀργότερον μὲ μερικὰ μικρὰ διορθώματα κ. Α. Π.
Καλὸ τὸ θέμα, καλοῦτοικα γραμμένο, μὰ ἔχει κ' ἕνα ψεγάδι,
τὸ ψεγάδι τῆς πολυλογίας. "Ἀν εἴτασε συντομώτερο, θὰν τὸ δη-
μοσιεύουμε.—κ. Γ. Ραφτ. "Ἐτσι, ὅπως μᾶς γράφεις, τί νὰ σοῦ
ποῦμε; Νὰν τὸ δοῦμε πρῶτα κ' ὅποτερα ἀποφασίζοῦμε.—κ. Α.
Παπαν. Καλὰ καὶ τὰ δυὸ καὶ θὰ δημοσιεντοῦν.

ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ

ΓΙΑ ἘΝΑ ΠΟΙΗΜΑ

Ἀγαπητὲ Νουμᾶ,

Δὲν κάνω κριτικὴ. Ἀπλῶς τὴν προσακτικὴ μου ἐν-
τύπωσ σου γράφω γιὰ τὸ ποίημα τῆς Μυρτιώτιο-
σας «Στὸ γυνὸ μου», ποῦ δημοσιεύτηκε στὸ δεύτερο
φύλλο σου. "Ὅσο τὸ διάβαξα καὶ ἅμα τὸ διάβασα
ὅλο, ἀδιάκοπα ἡ συγκίνησ ἐδρασίλευε στὴν ψυχὴ μου
καὶ στὸ νοῦ μου. "Ἐνοιωθα, ὅτι στὸ ποίημα αὐτὸ μι-
λοῦσε μιὰ ἀληθινὴ ποιήτρια. Τὰ λόγια τῆς πορευμέ-
νης μητέρας εἶναι πάντα συγκινητικὰ. Μὰ τὰ λόγια
τῆς Μυρτιώτιοσας μᾶς δίνου·ν καὶ κάποια ἄλλη, ὁ-
μοία δυνατὴ κ' ἱερὴ, συγκίνησ τὴν καλλιτεχνικὴ.
Πόσο ἀπλά, δηλαδὴ πόσο ἀληθινὰ ἡ μητέρα—ποιή-
τρια μᾶς φανερώνει μέσα σὲ λίγους σίχους τὸ θη-
σανορὸ τῶν αἰσθημάτων τῆς καὶ τὸν πόνο τῆς ψυχῆς
τῆς γιὰ τὸ παιδί τῆς αὐτὸ, ποῦ γεύρει μακριὰ τῆς,
ποῦ πηγαινεὶ στὰ ξένα. "Ἀν μέσα στὸ δημοικὰ μας
τραγοῦδια ξεχωρίζου·ν γιὰ τὴν δημορφία τους τὰ
τραγοῦδια τῆς ξηγητιᾶς», τὸ τραγοῦδι αὐτὸ τῆς
Μυρτιώτιοσας ἐπάνω στὸ ἴδιο θέμα τοῦ ξηγητιμοῦ
ξεχωρίζει μέσα σὲ ὅλη τὴν τεχνικὴ νεοελληνικὴ ποι-
ησ, κ' εἶναι δίχως ἄλλο διαλεχτὸ συντομῆ τῶν
πρώτων. Μαζὶ μὲ τὸ βαθὺ αἰσθημά του, ἔχει καὶ
τὸ μεγάλο χάρισμα τῆς ἀπλότητας. Τὸ διάβασα καὶ
τὸ ξαναδιάβασα πολλές φορὲς, κ' εἶαν ἔφτανα στὸ δί-
στιχο :

μὲ τὸ ἀναμμένο ἀτ' τὸ τραχὺ γλυκὸ σου προσωπάκι
καὶ τὸ κοιτοῦλι, ναυτικὸ, λινο φορεματάκι !
πάντα, δὲν ξέρω πὸς, μοῦ ἐρχότανε στὸ νοῦ οἱ σι-
χοι ἀπὸ τὴ «Δανάη» τοῦ ἀρχαίου Σιμωνίδη, καθὼς
τοῖς ἔχει μεταφράσει ὁ κ. Η. Βουτιερίδης,
κοιτάμενο μὲς σ' ἄλλικο μικρὸ πανωγοράκι
γλυκὸ μου προσωπάκι !

Δὲν ἔχου·ν καμμιὰν ἐξωτερικὴν ὁμοιότητα οἱ σίχοι
αὐτοῖ τῆς σημερινῆς ποιήτριας καὶ τοῦ ἀρχαίου λυ-
ρικοῦ. ἔχου·ν ὅμως βαθειὰ τὴν ἐσωτερικὴν ὁμοιότητα,
τὴν τραγεράδα τοῦ μητρικοῦ αἰσθηματος· μονάχα ἡ
ἐποκοριστικὴ λέξη «προσωπάκι» καθὼς τὴν μετα-
χειροῦνται καὶ οἱ δύο εἶναι ὀλάκαιρο ποίημα, ποῦ
ἔχει τὴν ἴδια ψυχῆ. Τοῦτο μᾶς δείχνει πόσο με-
γάλο πρᾶγμα εἶναι τὸ κατάλληλο μεταχειροῦμα τῆς
λέξης καὶ πόσο ἀληθινὸς ποιητῆς πρέπει νὰ εἶναι
κανένας γιὰ νὰ κάμῃ μιὰ πολὺ συνηθησιμένη λέξη
διετηρητὰ ὀλάκαιρου κόσμου συναισθημάτων.

Φαντάζομαι, πὸς ὅποια μητέρα ἐδιάβασε τὸ ποίη-
μα τοῦτο τῆς Μυρτιώτιοσας θὰ ἐνοιωσε τὴν καρ-
διά τῆς νὰ γοργοχυπᾷ μὲ συγκίνησ, τὰ μάτια τῆς
νὰ δακρῶζου·ν καὶ θὰ ἀγκάλιασε μὲ λαχτάρα τὸ παι-
δί τῆς. Καὶ τὸ φαντάζομαι αὐτὸ, ἐπειδὴ ἡ οὐσία τοῦ
τραγοῦδιοῦ εἶναι παρμένη ἀπὸ τὴν ἀγνότησ πηγῆ
τοῦ μητρικοῦ συναισθηματικοῦ κόσμου.

Εἶμαι ἀκόμη βέβαιος, πὸς τὸ ποίημα αὐτὸ τῆς
Μυρτιώτιοσας—τῆς πιδ ἀληθινῆς, τῆς μοναδικῆς
ἴωσ (πάντα κατὰ τὴ γνώμη μου) Ἑλληνίδας ποιή-
τριας—ποῦ ἐξὸν ἀπὸ τὰ τόσα χαροματά του, ἔχει
καὶ πολλὴν Ἑλληνικότητα, πρᾶγμα σπάνιο σὴ σημε-
ρινὴ μας ποιήσ, θὰ γίνῃ ἕνα ἀπὸ τὰ δημοφώτερα
στολοματα τῆς νεοελληνικῆς ποιητικῆς ἀνθολογίας.

Δικός σου

ΣΤ. ΛΑΜΠΕΤΗΣ

ΑΠΟ ΒΔΟΜΑΔΑ ΣΕ ΒΔΟΜΑΔΑ

Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΜΑΣ ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ

Ἄν μπορεῖ κανεὶς νὰ χαρακτηρίσῃ κάτι τι γιὰ «ἀναγέννηση», χωρὶς δισταγμὸ πὼς κατομεταχειρίζεται ἑλληνοπροεπὸς τὴν τιμὴν καὶ τὴν ὑπόληψιν ἑνὸς λεκτικοῦ ὅρου, αὐτὸ τὸ κάτι εἶνε, χωρὶς ἄλλο, ἡ μεταβολή, πού ἀρχίσει νὰ σημειώνεται, ἐδῶ καὶ λίγον καιρὸ, στο Δημοτικὸ μας Σχολεῖο. Ἰατὶ δὲν πρόκειται ἀπλῶς γιὰ μιὰ μεταρρυθμίση, ἀπ' τὶς πολλὰς, πού γίνονται ἀπὸ καιρὸ σὲ καιρὸ, στὰ ἐκπαιδευτικὰ μας πράγματα. Δὲν πρόκειται γιὰ μιὰ ἀπλή ἀλλαγὴ προγράμματος, γιὰ μιὰ μεταβολή, τέτοια ἢ τέτοια, στὸ πρόγραμμα τῆς διδασκαλίας, γιὰ μιὰ τροποποίησιν, μεθοδική, ἢ οὐσιαστική, σ' αὐτὴν ἢ σ' ἐκείνη τὴν παιδαγωγικὴ λεπτομέρεια. Πρόκειται γιὰ μιὰ γενικὴν ἀνατροπὴν. Ἀνατροπὴ καὶ ξεθεμελίωμα ἑνὸς καλοῦ καὶ μοναχιασμένου κοσμοῦ, γιὰ τὸ θεμελίωμα καὶ τὴν δημιουργίαν ἑνὸς νέου.

Ὅλοι γνωρίζουν βέβαια, πὼς σύμφωνα μ' ἕνα τελευταῖο Νόμο, ἡ δημοτικὴ γλῶσσα, ἔγινε ἡ γλῶσσα τῶν ἀναγνωστικῶν τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου. Αὐτὸ ὅμως, ὅσο σημαντικὸ καὶ ἂν εἶνε, δὲν θὰ ἔφτανε γιὰ νὰ μᾶς ἐνθουσιάσῃ ἀπολύτως. Ἡ δημοτικὴ γλῶσσα ἦρθε καὶ στὴ λογοτεχνίαν μᾶς ν' ἀντικαταστήσῃ τὴν καθαρῆουσα, μ' ἕναν γενικώτερον τρόπο. Ἀλλὰ δὲν μπορεῖ νὰ πῆ κανεὶς, ὅτι παντοῦ ἔλλαξε τίποτε περισσότερον ἀπὸ τύπους καὶ φθόγγους. Ἡ ψυχὴ ἀπόμεινε πῶς περισσότερες φορὲς ἢ ἴδια, κάτω ἀπ' τὸν διαφοροτικὸν τύπο. Ὁ Ἰακώβ ἀπόμεινε Ἰακώβ κάτω ἀπὸ τὸ μάλι τοῦ Ἡσαΐ. Κάπου μάλιστα, μέσα στὴν ἀψυχή δημοτικιστικὴ προσπάθεια διακρίνεται κανεὶς πὼς χάθηκε καὶ κάποια καθαρουσιάνικη δεξιότης, πού χρύσωνε πλουσιώτερα τὸ καταπότιο μιᾶς ἀνοσιᾶς ἢ μιᾶς ἀνοσιᾶς. Γι' αὐτὸ ἴσια—ἴσια ἐπιμένω πὼς ἡ μ ἄ ν α τοῦ καινούργιου Ἀλφραηταρίου ἢ τὸ π α ι δ ι κ α ι τὸ ψ ἄ ρ ι τοῦ καινούργιου Ἀναγνωστικοῦ, πού ἦρθαν ν' ἀντικαταστήσουν τὰ ἴ α, τὰ ὦ ἄ, τὸ π α ι δ ι ο ν καὶ τὸ ὦ ψ ἄ ρ ι ο ν τῶν παλιῶν, δὲ θὰ ἔφταναν νὰ μᾶς ἐνθουσιάσουν.

Ἐἴτιχως κάτι περισσότερο ἀπ' τὴν γλῶσσα φαίνεται πὼς ἀρχίζει νὰ μπαίνει στὸ Δημοτικὸ μας Σχολεῖο. Καὶ τὸ κάτι τι αὐτὸ εἶνε ἡ ψυχὴ. Χωρὶς τὴν γλῶσσα δὲν θὰ μπορούσε βέβαια νὰ μῆ καὶ ἡ ψυχὴ καὶ ἴσως ἡ ἀλλαγὴ τοῦ γλωσσικοῦ ὄργανου νὰ εἶνε ἡ κυριώτερη ἀφορμὴ τῆς κάποιας βαθύτερης ἀλλαγῆς, πού σημειώνω. Τὸ ἕνα ἔφερε τὸ ἄλλο. Ἀλλὰ τὸ σύνολο ἀποτελεῖ, χωρὶς ἄλλο, μιὰ μεταρρυθμίση, πού δὲν εἶνε καμμιά ὑπερβολὴ νὰ τὴν ὀνομάσωμε Ἀναγέννηση.

Θέλω νὰ ἐλπίζω, ὅτι στὸν τολμηρὸν αὐτὸ χαρακτηρισμὸ μου δὲν με σέρνει καμμιά προκατάληψιν καὶ καμμιά συμπάθεια. Θὰ ἔφτανε καθένας ἀμερόληπτος καὶ ἀφανίστιος ἄνθρωπος νὰ εἶξῃ ἕνα πρόχειρο δέλεμα στὰ Ἀναγνωστικὰ τῆς Γ' τοῦ Δημοτικοῦ, πού ἀρχισαν νὰ κυκλοφοροῦν τελευταῖα, γιὰ νὰ ἐκτιμήσῃ καὶ, χωρὶς σύγκρισιν μὲ τὰ παλαιότερα, τὴν ἀφάνταστη μεταβολὴ πού ἔγινε στὸ βιβλίον τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου. Ἰὼς ἀργότερα νὰ σταματήσω με κάποιαν περισσότερη λεπτομέρεια, στὰ βιβλία αὐτὰ, πού πρόκειται

νὰ παραδοθῶν σὲ λίγο στὰ χέρια τῶν παιδιῶν μας. Ἀλλὰ δὲν μπορῶ νὰ κρύψω τὴν βαθύτατη ἐντύπωσιν πού μου κάνει τὸ πρῶτο τους γενικὸ ἀντίκρισμα. Ἐξω μ' προστά μου αὐτὴ τὴ στιγμὴ ἕνα ἀπ' τὰ τρία ἢ τέσσερα «ἐγκεκριμένα» αὐτὰ βιβλία. Εἶνε τὰ «Ψηλά Βουνά» τοῦ κ. Ζαχαρία Παπαντωνίου. Μέσα στὸ βιβλίον αὐτὸ λοιπὸν δὲν εἶνε μονάχα ἡ γλῶσσα, πού τὸ κάνει νὰ διαφέρῃ ἀπὸ τὰ παλαιότερα τοῦ εἶδους του. Εἶνε ἡ ψυχὴ ἢ ἡ ἑλληνικὴ, εἶνε τὸ τοπεῖο τὸ ἑλληνικόν, εἶνε ἡ ζωὴ ἢ ἡ ἑλληνικὴ, εἶνε οἱ ἄνθρωποι καὶ τὰ ζῶα καὶ τὰ φυτὰ καὶ τὰ πνεύματα, πού ζοῦν κάτω ἀπ' τὸν ἑλληνικὸν οὐρανόν. Καὶ χωρὶς νὰ ἀνακατεῖν ὧστίς τὰ ἰδιαιτέρα παιδαγωγικὰ του χαρακτηρισμὰ, πού ἄλλοι κατολληλότεροι ἀπὸ μένα, μπεροῦν νὰ τὰ προσέξουν καὶ νὰ τὰ χαρακτηρίσουν, νομίζω πὼς δὲν θὰ βρεθῶ ἀπατημένος, ἂν ριψοκινδυνέσω τὴν γνώμην, ὅτι καὶ μιὰ ἑλληνικὴ Παιδαγωγικὴ ἀρχίζει νὰ γλυκοχαράξῃ μέσα στὸ βιβλίον αὐτό. Ὁ μεγάλος μας παιδαγωγός, ὁ Δελμούζος, πού μαζῆ με τὸν κ. Μανῶλη Τριανταφυλλίδη, συνεργάζονται, μ' ἕναν ἱερὸ ἐνθουσιασμὸ, στὴ σύνταξιν καὶ στὸ δούλεμα τῶν βιβλίων αὐτῶν, δὲν εἶνε ξένος βέβαια, στὸ εἰδικὸ αὐτὸ κεφάλαιον. Ὅπως δὲν εἶνε ξένος ὁ κ. Τριανταφυλλίδης στὴ ἀρμοτική τους γλωσσικὴ ἐμφάνισιν. Ἔτσι τέχνην καὶ ἐπιστήμην δώκανε τὰ χέρια γιὰ νὰ παρουσιασθῆ, μέσα σὲ τόσο λίγο καιρὸ, ἕνα τόσο πλούσιον ἀποτέλεσμα.

Ἄνε, πὼς ὁ Βενιζέλος, παρακαλῶντας τὸν Γενικὸν Γραμματέα τοῦ ὑπουργείου τῆς Παιδείας κ. Γλυνὸν, νὰ τοῦ χάρισῃ τὴν εὐχαρίστησιν νὰ εἶνε ὁ πρῶτος ἀναγνώστης τῶν νέων Ἀναγνωστικῶν τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου, ἐπρόσθεσε τὰ βαρυσήμαντα αὐτὰ λόγια.

— Προέπει νὰ ξέρετε, ὅτι τὴν ἐκπαιδευτικὴν μᾶς μεταρρυθμίσην τὴν λογαριάζω σὰν τὸν μεγαλύτερον τίτλον τῆς πρωθυπουργίας μου καὶ σὰν τὴν μεγαλύτερην ὑπηρεσίαν μου στὴν Πατρίδα.

Καὶ ὁ Βενιζέλος ἐπίστευε αὐτὸ πού ἔλεγε. Δὲν ἀπομένει παρὰ νὰ τὸ πιστέψωμε ὅλοι μας.

ΠΑΥΛΟΣ ΝΙΡΒΑΝΑΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

Μυθιστόρημα.— Ἀπὸ τὸ ἐρχόμενον φύλλον τοῦ «Νουμά» θ' ἀρχίσωμε νὰ δημοσιεύωμε τὴν «Μινιόν» τοῦ Γκαίτε, δηλαδὴ τὸ ἐπεισόδιον τῆς «Μινιόν» βγαλμένο ἀπὸ τὸ περίσημον μυθιστόρημά του «Τὰ μαθητικὰ χρόνια τοῦ Βίλελμ Μάιστερ». Τὸ ἐπεισόδιον αὐτὸ ἀποτελεῖ κάτι ξεχωριστό μέσα σ' ὅλο τὸ μυθιστόρημα καὶ γιὰ τοῦτο μπορεῖ νὰ διαβασθῆ ὡς ἕνα ἔργο αὐτοτελές. Ἡ μετάφρασιν γινουμένη μετὰ μεγάλη προσοχὴν δὲ θὰ εἶναι προδοτικὴ τῆς χάριτος τοῦ ποιητικοῦ αὐτοῦ δημιουργήματος τοῦ Γκαίτε. Ἀρχίζοντας ἀπὸ τὴν «Μινιόν», πού θὰ κρατήσῃ μερικὰ φύλλα, ὁ «Νουμάς» θὰ δημοσιεύῃ τακτικὰ σὲ σύντομες συνέχειας ἀρστούς γήματα ἀπὸ τὴν παγκόσμιαν φιλολογοίαν.

Περιοδικὰ καὶ ἐφημερίδες.— Ἀκολουθῶντας τὸ καλὸν συνήθειον οἱ περισσότερες ἐφημερίδες δημοσίευσαν στὸ πρωτοχρονιάτικον φύλλον τους καὶ φιλολογικὴν ὕλην—ποιήματα, διηγήματα, περιγραφὰς, ἱστορικὰ ἄρθρα, κριτικὰς γιὰ τὴν πνευματικὴν ζωὴν τοῦ 1918 Ἀπὸ τὶς τελευταίας ταύτας ἀξίζει ν' ἀναφερθῆ ἔδῳ τοῦ Σ. Μελά «Ἐνα ἔτος Θεάτρου», πού δημοσιεύτηκε στὸ «Ἐμπρός» καὶ τοῦ Κ. Παλαμά στὴν ἴδιαν ἐφημερίδα «Τὸ Φιλολογικόν 1918», ὅπου ὁ ποιητὴς τῶν «Βωμῶν» καθ' ἕνα τί εἶναι λογοτεχνικὸν εἶδος. Γιὰ μερικὰς ἄλλας παρόμοιας κριτικὰς θὰ μπορούσαμε νὰ εἰποῦμε, ὅτι ἐκείναι πού τὶς ἐγραψαν πρέ-

πει να μάθουν πρώτα να δ ορθίζουν καλλίτερα και να καταλαβρίνουν κι' ακόμη ότι πρέπει να παρακολουθούν περισσότερο όλη την πνευματική κίνηση για να δίνουν τουλάχιστο σωστές, πληροφόρες.

— Στην εφημερίδα «'Αθήναι» της 1 του Γενάρη δημοσιεύθηκε μία μετάφραση του 'Ιταλικού τραγουδιού του Σολωμού «Τό Γεράμι και τ' 'Αηδόνη» από τον κ. Στέφ. Δάφνη.

— Ο κ. 'Αριστ. Καμπάνης εξακολουθεί να δημοσιεύει στην εφημερίδα «Βαλκανικός Ταχυδρομός» τα «Πορτραίτα των 'Ελλήνων λογίων». "Υστερ' από τα πορτραίτα του Μαλακάση και του Βλαχογιάννη έδημοσίευσε το πορτραίτο του ποιητή Λάμπρου Πορφύρα, που μπορεί κανείς να ελπεί, ότι είναι το πιο πιτυχημένο.

ΞΕΝΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

Γαλλική. Έβγηκεν ο δεύτερος τόμος των ανεκδότων έργων του 'Οκτάβιου Μιρμπώ. Ο τόμος αυτός έχει αρκετά μικρά διηγήματα, που η κριτική τ. βρίσκει πολύ διασκεδαστικά και που δείχνουν το Μιρμπώ συγγραφέα με γνήσιο Γαλατικό πνεύμα και με φλέβα Ραμπλάι.

— Το καινούργιο μυθιστόρημα του Φρανσίς Ζαμί «Ο κύριος έρημέριος του 'Οξερών» δέν ένθουσίωσε την κριτική. Ο ποιητής των «Χριστιανικών Γεωργικών», ο τρυφερός βουκολικός, στο μυθιστόρημά του τούτο έχει ωραίες φράσεις, δημορφες εικόνες μά η έντύπωση, που άφίνει δέν είναι ικανοποιητική. Μένει πολύ προσηλωμένος στο στενό θρησκευτικό πνεύμα και νομίζει ότι η πίστη είναι πάντα το μόνο κατάλληλο υλικό για φιλολογία.

— Πολύ έπαινούν στους φιλολόγους και κριτικ' ως Παρισινούς κόζλους το καινούργιο μυθιστόρημα του κ. Μάρκελλου Μπουλιανζέ «ή Αύλη». Η αύλη αυτή που περιγράφει ο μυθιστοριογράφος με πολλή χάρη κι αλήθεια είναι το μεγάλο γενικό στρατηγείο.

— Η κριτική μιλεί πολύ ενοίκει για την καινούργια ποιητική συλλογή του πρίγκιπα Κάρολου 'Αδόφρου Καντακουζίνου «Οι ροές πραγματικότητες», που την ξεχωρίζει αρκετή χάρη και πρωτοτυπία.

— Για τη μελέτη της ιστορίας του θεάτρου του Μολιέρου βοηθάει πολύ—όπως γράφουν οι ειδικοί—το περίεργο και σύντομο βιβλίο του κ. Σανλαβίλ «Ο Μολιέρος και το Δίκαιο», που βγήκε τον περασμένο μήνα.

— Στη Γαλλική Κωμωδία δυό ήμερες ύστερ' από το θάνατο του 'Εδμόντου Ροστάν ξαναπαίχτηκε το ποιητικό δράμα του «Ο 'Αετιδέας», που κατά τη γνώμη των κριτικών εξωτερικεύει το βάθος της ίδιας της καρδιάς του ποιητή, τη γενναιοφροσύνη του, την ευγένειά του, την καλοσύνη του, το πάθος του για τον ήρωισμό.

— Στην 'Ακαδημία των 'Επιστημών και της Φιλολογίας ο κ. 'Ομόλ ανακοίνωσεν ότι ο κ. Γεννάδιος, που ήταν ως προχτές πρεσβευτής της 'Ελλάδας στο Λονδίνο, έχασε στη Γαλλική 'Εθνική βιβλιοθήκη μία έκδοση των ήθικων έργων του Πλουτάρχου, που φέρνει την ήτογραφη του Ραμπλάι.

— Προχτές πέθανε ο μεγαλείτερος από τους δυό αδελφούς μυθιστοριογράφους Μαρκερίτ, ο Παύλος, που ήταν και μέλος της 'Ακαδημίας των Γκογκούρ. Έγραφε μυθιστορήματα μαζί με τον αδελφό του Βίκτωρα, ως π' έκαψε τη συνεργασίαν αυτή έδω και λίγα χρόνια, έπειδή τα δυό αδελφία έδειξαν άσυμφωνία σε κάποιες φιλολογικές άρχές. Ήταν γιός του στρατηγού Μαρκερίτ, που έσκοτώθηκε σάν ήρωας στο Σεντάν. Το πρώτο έργο του Παύλου Μαρκερίτ ήταν το άληθινά ωραίο βιβλίο: «'Η Ζωή του Πατέρα μου». Το έργο του 'όλο είχε κάποια τέση έθνικιστική.

Γερμανική. 'Από ένα άρθρο του Γάλλου άκαδημαϊκού κ. Γαβριέλ 'Ανοτά στο «Φιγκαρό» μαθαίνουμε ότι η μεγαλειότερη φιλολογική επιτυχία στη Γερμανία τους τελευταίους μήνες του πολέμου ήταν η «Μανόν Λεσκώ» του άββ'α Πρεβό και τα «Λουλούδια Κακού» του Μπαντελαίρ! Είχαν τυπωθή και τα δυό αυτά βιβλία γαλλικά στη Λειψία ένφ κρατούσεν ακόμη ο πόλεμος.

'Αμερικανική. Το σπουδαιότερο και το πιο λαϊκό έργο του Προέδρου κ. Ουίλσονς «'Ιστορία του 'Αμερικανικού λαού» μεταφράστηκε και Γαλλικά από τον κ. Ντεζιρέ Ρουστάν. Το έργο είναι δυό τόμοι μεγάλοι ο πρώτος τόμος έντύπώθηκε και άρχισε να κυκλοφορή. Στο 'Αγγλικό είναι πέντε τόμοι. Το έργο είναι όλη η ιστορία του 'Αμερικανικού λαού, έπειδή άρχίζει πολύ πριν από την εποχή της ανεξαρτησίας της 'Αμερικής: έχει τις ανακάλυψες των με-

γάλων εξερευνητών και άποικιστών του δέκατου πέμπτου και δέκατου έχτου αιώνα και φτάνει—ίσταμε την άρχή του είκοστού ύστερ' από τον 'Ισπανο-αμερικανικό πόλεμο και την 'Αμερικανική συμμετοχή στην έξαστρατεία έναντίον των μπόξερς της Κίνας.

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

'Εβγήκε το τεύχος της 1ης 'Ιανουαρίου του οικονομολογικού περιοδικού «Πλούτος» πικνωτοποιημένο με μελέτες και άρθρα ειδικών για όλη την οικονομική, έμπορική, χρηματιστική, ναυτική και τραπεζιτική 'Ελληνική κίνηση.

'Ο «Νουμάς» άναγγέλλει και κινεί κάθε νέο βιβ'ίο, που δυό αντίτυπα του θα στείλουν στα γραφεία του. "Αμα στείλ' ένα αντίτυπο θα το άναγγείλ' μόνο.

ΕΞΕΔΟΘΗΣΑΝ:

ΟΙ ΓΥΡΙΣΜΟΙ

ΣΥΛΛΟΓΗ ΠΟΙΗΜΑΤΩΝ

του ΕΩΜΟΥ ΦΙΛΛΥΡΑ

Πωλούνται εις όλα τα βιβλιοπωλεία.

Δραχ. 3.

Νεάνιδες! από 6—20 έτών.

Θέλετε να έϊστε ήγειεις, να διατηρήτε την ωραιότητα του σώματός σας, να έχητε χάριν Παρισινήν; 'Αγοράσατε τον όρθοπαϊδικόν κορσέ

«Juvenil»

εις τον Φαρμακευτικόν Οίκον «ΑΡΕΤΑΙΣΙΟΝ», 'Οδός Σταδίου 44.

'Εκει θα εύρητε επίσης όλα τα μοντέλα του Δόκτορος Marquay των Παρισίων εις πλουσίαν συλλογήν.

ΑΣΦΑΛΕΙΑΙ

ΠΡΟΝΟΙΑ

ΠΥΡΟΣ □□□□

ΘΑΛΑΣΣΗΣ □

ΠΟΛΕΜΟΥ □□

ΣΥΝΑΠΤΟΝΤΑΙ:

'Εν ΑΘΗΝΑΙΣ υπό των κ. κ.

ΑΛΙΞΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ, Λεωφ. Πανεπιστημίου Τηλ. 4—81

ΜΠΟΦ & ΚΡΑΑΗ, όδός Καπνικαρέας 7^α » 4—89

Α. ΑΕΝΑΞΑ & ΣΙΑ, όδός Σταδίου 11 » 6—99

Ν. ΘΩΜΙΑΝ, όδός Σταδίου 56 —

'Εν ΠΕΙΡΑΙΕΙ υπό των κ. κ.

ΑΛΙΞΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ, Λεωφ. Μακρής Στοός Τηλ. 1—21

Κ. ΣΑΛΑΚΩΣΤΑ, Λεωφ. Σωκράτους 68 » 2—20

ΣΠΟΥΡΓΙΤΗ, ΠΑΡΡΗ & ΣΙΑ, Μακρής Στοός 24 » 3—85

ΑΛΕΑΦΩΝ ΣΑΡΑΝΤΗ, Μέγαρ. Σπυράκη » 3—45

ΙΕΡΩΝΥΜΟΥ & ΑΡΑΚΟΠΟΥΛΟΥ, Πλ. Καραιοκάκη 12

ΖΑΪΡΗ & ΠΟΝΤΙΚΟΥ, όδός Σκουζέ 1 —

και υπό των ΓΕΝΙΚΩΝ ΠΡΑΚΤΟΡΩΝ:

κ. κ. 'Αδαμίων Δάνου & Σ^α

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
Πατισσόφλου 4

ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ
Νυφίτα 2, Τηλ. 3—89

ΚΑΡΤΑ
ΣΙΓΑΡΕΤΑ

ΜΕΞΗ

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΜΕΤΟΧΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΕΝΙΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΙ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Η μεγαλύτερα Έλληνική Ασφαλιστική Εταιρεία.

Κεφάλαια Δραχ. 5,000,000

Πρόεδρος Διοικ. Συμβουλίου **Γεώργ. Δρακούλης**

ΚΛΑΔΟΣ ΘΑΛΑΣΣΗΣ

Ασφάλεια κατά κινδύνον πολέμου και θαλάσσης.

ΚΛΑΔΟΣ ΠΥΡΟΣ

Διευθυντής **Φ. Θ. ΦΩΤΙΑΔΗΣ.**

Γεν. Πράκτορες: **ΤΡΑΠΕΖΑ ΗΕΙΡΑΙΩΣ**

Πρακτορείον Αθηνών: Οδός Σταδίου 34 κ. Δ. **ΤΡΕΖΑΚΗΣ**

ΟΙΝΟΙ ΕΠΙΤΡΑΠΕΖΙΟΙ
„ΜΑΥΡΟΔΑΦΝΗ“
Ε. Α. ΤΟΥΛ

5. Οδός Προαστίου 5.

ΔΗΛΩΣΙΣ
ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ ΘΑΛΑΣΣΙΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Φέρεται εις γνώσιν ότι η πληρωμή του υπ' αρ. 1 τοκομεριδίου όμολογιών του έκ δρ. 11.000.000 δα- νείου της ήμετέρας Εταιρίας άρχεται από της 2 Ια- νουαρίου 1919 και θα ενεργηται καθ' έκαστην 10— 12 π. μ. και 4—6 μ. μ. εις τὰ γραφεία αυτής.

Επίσης παρακαλούνται όσοι τυχόν δεν άντήλλαξαν τους προσωρινούς των τίτλους, όπως προσέλθωσι και άνταλλάξωσιν αυτούς δια τών όριστικών τοιού- των.

Έν Πειραιεί, τῆ 27 Δεκεμβρίου 1918.

Έντολή του Δ. Συμβουλίου

Ο Γεν. Διευθυντής
Α. Π. ΠΑΛΗΣ

ΘΥΕΛΛΑ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗ- ΜΙΟΥ—27—
Διεύθυνσις ΠΡ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ
ΠΙΟΤΑ ΔΙΚΕΡ-ΜΕΖΕΔΕΣ
ΔΙΑΦΟΡΑ ΚΡΥΑ ΦΑΓΗΤΑ

ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΕΑΡΑ
ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ

ΤΗΛΕΓΡΑΦΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ
«ΑΘΗΝΑΪΚΗ»

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΞ ΟΛΟΚΛΗΡΟΥ ΚΑΤΑΒΕΒΛΗΜΕΝΟΝ ΔΡΧ. 60,000,000

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ :

ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ: Αθήναι, Αγρίνιον, Βόλος, Ηρά- κλειον, Θεσσαλονίκη, Ιωάννινα, Καβάλλα, Καλί- μαι, Λάρισα, Λήμνος (Κάστρον), Μιτυλήνη, Νάξος, Πάτραι, Πειραιεύς, Ρέθυμνος, Σάμος (Βαθύ και Καρόβασι), Σύρος, Τρίπολις, Χανία, Χίος.

ΕΝ ΤΟΥΡΚΙΑ: Κων/πολις (Γαλατά και Σταμπούλ), Σμύρνη.
ΕΝ ΑΙΓΥΠΤΩ: Αλεξάνδρεια, Κάϊρον.
ΕΝ ΚΥΠΡΩ: Λεμεσός.
ΕΝ ΑΓΓΛΙΑ: Λονδίνον, 22 Fenchurch Street.
ΕΝ ΓΑΛΛΙΑ: Μασσαλία, 33, Rue de la Darse.

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΤΑΙ ΚΑΘ' ΟΛΗΝ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ

Ι. ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ, Αντιπρόεδρος, ΙΑΚΩΒΟΣ ΜΠΟΝΝΙΕ, Έντεταλμένος Σύμβουλος.
Γ. ΑΒΕΡΩΦ, Κ. ΒΕΡΟΥΓΚ, ΣΤ. ΕΥΓΕΝΙΔΗΣ, Δ. ΖΑΡΙΦΗΣ, Π. ΚΑΡΑΠΑΝΟΣ, Μ. ΛΑΣΚΑΡΙΣ, Κ. ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ
ΒΑΡΩΝΟΣ Α. ΔΕ ΝΕΦΑΙΖ, Ι. ΠΟΛΙΤΗΣ, Ε. ΡΟΔΟΚΑΝΑΚΗΣ.
Γενικός Διευθυντής: ΙΩΑΝΝΗΣ Κ. ΗΛΙΑΣΚΟΣ.

Η ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΘΗΝΩΝ

Έκτελει προσφορήσεις έμπορικόν γραμματίων και εισ- πράξεις τοιούτων εν Ελλάδι και τῷ έξωτερικῷ
Αγοράζει και πωλεί ξένα νομίσματα και χαρτόνομίσματα.
Έκδίδει πιστωτικὰς έπιστολάς και άναλαμβάνει τήν άπαν- ταχού άποστολήν χρηματικῶν ποσῶν δια τηλεγραφικῶν ἢ ταχυδρομικῶν έντοινῶν.
Άνοίγει πιστώσεις επί φορτωτικῶν. Δέχεται τίτλους πρὸς φύλαξιν εἰ πράττει τοκομερίδιαι και κληρωμένους εις τὸ άρ- τιον τίτλους, έκτελει χρηματιστικὰς έντολάς, δέχεται άνεξό- δοις έγγραφῶς εις νέας έκδόσεις και έν γένει έκτελει πᾶσαν επί τίτλων εργασίαν· άνταλλαγὰς, εισπράξεις δόσεων, ασφα- λείας κατά τῆς εις τὸ άρτιον κληρώσεως κτλ.

Χορηγεί δάνεια επί τίτλων

Έκτελει παντός είδους ναυτιλιακάς εργασίας· αγοράς και πωλήσεις άτμοπλοίων, ασφαλείας έναντίον παντός κινδύνου, πάλαισης και πολέμου, επί άτμοπλοίων, έμπορευμάτων,

τίτλων, ναυλώσεις άτμοπλοίων δια λ. σμόν πλοιοκτητῶν ἢ φορ- τωτικῶν· εισπράξεις συμβολαίων ασφαλείας και άποζημιώσε- ων έξ άπωλειῶν ἢ άβαριῶν κ.τ.λ., κ.τ.λ.

Άνοίγει τρέχοντας λογοριασμούς και δέχεται χρηματικάς καταθέσεις·

ὄψεως επί τόκῳ 3 0/0 έτησίως και επί προθεσμίαι: 3 1/2 0/0 έτησίως δια τὰς άποδ. μετά 6 μήνας 4 0/0 δια τὰς άποδοτέας μετά έν έτος και 5 0/0 δια τὰς μετά δύο έτη και έπέκεινα άποδ.

Έχει ειδικήν υπηρεσίαν Ταμιευτηρίου επί τόκῳ 4 0/0 έτησίως.

Έχει εις τήν διάθεσιν του κοινοῦ, υπό πάν- τας τούς έπιθυμητούς όρους ασφαλείας, υπηρεσίαν ένοικιάσεως σιδηρῶν διαμερισμάτων εν τῷ θησαυροφυλακίῳ της· επί ένοικίῳ από Δραχ. 30. - έτησίως και άνω. Ειδική κλεις παραδίδεται εις έκαστον πελάτην δι' ἧς οὗτος και μόνοσ δύναται ν' άνοίξη τὸ υπ' αὐτοῦ ένοικιασθέν διαμερίσμα.

ΚΟΛΩΝΙΑ ≡ ROYAL
Χημικὸν Ἐργαστήριον Ἀθηνῶν ΖΑΧΑΡΙΑ
ΟΔΟΣ ΕΥΡΥΠΙΔΟΥ

ΛΑΪΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ

Ἡ Λαϊκὴ Τράπεζα ἰδρύθη ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς
Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος καὶ ὑπὸ πολλῶν
ἄλλων κεφαλαιούχων

Κεφάλαιον Μεταχικὸν Δρ. 6,000,000
Καταβεβλημένον > 1,500,000
Ἀποθεματικὸν > 1,820,000

ΕΡΓΑΣΙΑΙ

- Ἡ Λαϊκὴ Τράπεζα πωλεῖ συνάλλαγμα π. τοῦ ἐξωτερικοῦ καὶ ἀγοράζει ἐπιταγὰς (Chèques) ἐπὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ
- Εἰσπράττει γραμμάρια τρίτων καὶ τοκομερίδια.
- Πωλεῖ καὶ ἀγοράζει παντὸς εἶδους χρεώγραφα καὶ λαχειοφόρους ὁμολογίας.
- Χορηγεῖ δάνεια ἐπὶ ἐνεχύρῳ κοσμημάτων.
- Δέχεται καταθέσει: εἰς πρόωτην ζήτησιν, ἐπὶ προθεσμίᾳ καὶ καταθέσει ταμιευτηρίου.
- Ἐν γένει δ' ἐκτελεῖ πᾶσαν ἐργασίαν τραπεζικῆς φύσεως

Γενικὸς Διευθυντὴς: Δ. ΛΟΒΕΡΔΟΣ

ΓΕΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

—οο—

Κεφάλαιον Καταβεβλημένον Δρ. 3,000,000

Διευθύνων Πανεπιστημίου 26

Α. ΤΡΑΠΕΖΙΤΙΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΙ

Προξοφίσεις, δάνεια καὶ ἀνοικτοὶ λογαριασμοὶ ἐπὶ ἐνεχύρῳ τίτλων. Δάνεια ἐπὶ ἐνεχύρῳ ἐμπορευμάτων καὶ ἐνεχυρογράφων Γενικῶν Ἀποθηκῶν. Ὑπηρεσία ἐκτελωνισμοῦ, παραλαβῆς καὶ πωλῆσεως ἐμπορευμάτων διὰ λογαριασμὸν τρίτων. Ἐκτελέσει ἐντολῶν Χρηματιστηρίου. Ἀνοίγματα πιστώσεσιν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ (crédits confirmés). Ἐκδοσις δανείων.

Β. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΙ

Μελέτη, ἴδρυσις καὶ ὀργάνωσις καὶ ἄλλων Ἐταιριῶν πρὸς ἐκτέλεσιν ἔργων βιομηχανικῶν, ἐμπορικῶν, μεταλλευτικῶν, συγκοινωνίας καὶ τεχνικῶν. Στατιστικαὶ καὶ οἰκονομικαὶ μελέται.

Ὁραὶ συναλλαγῶν 8,30 μέχρι 12,30 μ. μ.

„ΠΥΡΣΟΣ“

ΜΗΝΙΑΙΑ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

Διευθυντὴς: ΠΑΝΟΣ Δ. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΟΔΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ 4

Ἡ «Πυρσός» εἶναι τὸ φιλολογικὸ ὄργανον τῶν νέων. Βγαίνει κάθε μῆνα καὶ πωλεῖται σ' ὅλα τὰ κώσσια καὶ τὰ κεντρικώτερα βιβλιοπωλεῖα 1 δρ. τὸ τεύχος. Ἡ συνδρομὴ του εἶναι 8 δρ. γιὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ φρ. γ. 10 γιὰ τὸ Ἐξωτερικόν.

ΠΕΙΡΑΪΚΗ ΘΑΛΑΣΣΑΣΦΑΛΕΙΑ

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΜΕΤΟΧΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

ΕΔΡΑ ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ

Κεφάλαιον καταβεβλημένον δραχ. 2,000,000

Ἐγκεκριμένη διὰ Βασιλικῆς Διατάγματος

Πρόεδρος Δ. Συμβουλίου Δ. Παναγιωτόπουλος

(Διμαρχος Πειραιῶς)

Γεν. Διευθυντὴς Γρηγ. Φραγκοπούλου

Ἀσφάλεια κατὰ κινδύνων Πολέμου καὶ Θαλάσσης ἐπὶ ἀτμοπλοίων, ἱστιοφόρων, ἐμπορευμάτων κλπ.

Γραφεῖον ἐν Πειραιεὶ Ἀδελ. Φραγκοπούλου
(Πλατεία Θεμιστοκλέους)

Ἐν Ἀθήναις: Ἰωάν. Ι. Ρούσσου (Πανεπιστημίου 47).

Ἀδελφοὶ Δάνου & Λία

ΕΔΡΑ ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ἐν Ἀθήναις, Θεσσαλονικῆ καὶ Πάτραις, ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΑ ἐν Καλάμυς, Λαμία καὶ Νέᾳ Ὑόρκῃ, ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΤΑΙ εἰς ἅπασας τὰς πόλεις τῆς Ἑλλάδος.

ΤΡΑΠΕΖΙΤΑΙ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ: ἐν Ἀθήναις καὶ Πειραιεὶ ΛΑΪΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ἐν Θεσσαλονικῇ ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΒΡΑΜ Η. ΑΜΑΡ

ΕΡΓΑΣΙΑΙ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ:

ΔΙΑΚΟΜΙΣΙΣ, ΑΠΟΣΤΟΛΗ, ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΙΣ ΚΑΙ ΑΓΟΡΑΠΩΛΗΣΙΑ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ ΔΙΑ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΝ ΤΡΙΤΩΝ

ΔΑΝΕΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΚΑΤΑΒΟΛΑΙ ΕΠΙ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΦΟΡΤΩΤΙΚΩΝ.

ΝΑΥΛΩΣΙΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΙΣ ΙΣΤΙΟΦΟΡΩΝ

ΑΣΦΑΛΕΙΑΙ

ΤΜΗΜΑ ΕΓΧΩΡΙΩΝ ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ. Ἡμεροσία τηλεγραφικὴ ὑπηρεσία ἐκ τῶν κέντρων τῆς παραγωγῆς τῶν κινδύνων σταφίδων καὶ σῦκων. Διαρκὴς παρακαταθήκη σταφίδων, σύκων καὶ σάκωνος πρὸς πώλησιν διὰ λ. μόν τῶν ἀποσπολέων.

ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΣΤΙΤΙΜΟΥ ΕΠΑΡΧΙΩΝ. Παραλαβὴ καὶ ἀποστολὴ, μετὰ καταβολῆς τῆς ἀξίας αὐτῶν, ἀλεύρων, σίτου, ὀρυζῆς καὶ ὄλων ἐν γένει τῶν εἰδῶν τοῦ ἐπισιτισμοῦ.

Γεν. Πράκτορες τῆς "ΠΡΟΝΟΙΑΣ,"
Ἄνων. Ἐταιρείας Γεν. Ἀσφαλειῶν.

Τηλέφ. Πειραιῶς 187, Ἀθηνῶν: 15-57.

Τηλεγραφικὴ Διεύθυνσις:

Ἀδελφοὺς Δάνου

«ΛΥΡΑ»

Τούτη τῇ βδομαδᾷ κυκλοφορεῖ τὸ νέο φιλολογικὸ περιοδικὸ «ΛΥΡΑ» μετὰ πλουσίας καὶ ἐκλεχτῆς ὕλης τῆς δικῆς μας καὶ ξένης φιλολογίας.